

Sammanträdestid	Tisdagen den 19.11.2019, kl 19.00 - 21.05	
Sammanträdesplats	Kommungården i Söderby	
Beslutande	Lindholm Matti, ordförande Söderström Kenth, vice ordförande Beckman Torolf Holmström Gun Helsing Anna-Greta Nylund Lenita -----	
Föredragande	Willstedt Johan, byggnadsinspektör	
Övriga närvarande	-----	
Paragrafer	§§ 146 - 165	
Underskrifter	Matti Lindholm Ordförande	
	Johan Willstedt Sekreterare	
Protokoll-justering	Ort och tid	Lemland den 19.11.2019 kl. 21.20
	Underskrifter	Gun Holmström Lenita Nylund
Protokollet framlagt till påseende	Plats och tid	Kommunens elektroniska anslagstavla den 25.11.2019
	Intygar	Johan Willstedt, byggnadsinspektör
Utdragets riktighet bestyrker	Ort och tid	
	Underskrift	

Sammanträdestid 19.11.2019 kl. 19:00

Sammanträdesplats Kommungården i Söderby

Ärenden

Kallelse utfärdad	1
146 § Konstaterande av sammanträdets laglighet och beslutförhet	2
147 § Val av protokolljusterare	3
148 § Godkännande och komplettering av föredragningslistan	4
149 § Del av Mellangård 6:6 Vessingsboda Verkstad tillbyggnad	5
150 § Gunnarstorp 2:16 i Hellestorp Fritidshus	7
151 § Broskär 5:72 Hellestorp,Fritidshus	8
- Broskär 5:72 Hellestorp Fritidshus Anhållan till Byggnadsnämnden jämte samtycken 15.9.2019	12
- Broskär 5:72 Hellestorp Fritidshus Svar på brev	16
152 § Del av Ören 3:16 Hellestorp Fritidshus	18
153 § Askudden 1:17 Lemböte Båthus	22
154 § Hämtning av återvinningsbart avfall år 2020, upphandling	24
- Hämtning av återvinningsbart avfall år 2020 upphandling Offertförfrågan	25
- Hämtning av återvinningsbart avfall år 2020, upphandling Öppningsprotokoll 18.11.2019	29
155 § Hämtning av brännbart avfall år 2020, upphandling	30
- Hämtning av brännbart avfall år 2020 upphandling Offertförfrågan	32
- Hämtning av brännbart avfall år 2020, upphandling Öppningsprotokoll 18.11.2019	35
156 § Skyddszon i Snicknäs Lumparby	36
- Skyddszon i Snicknäs Lumparby Allmän projektplan Westland AB	38
- Skyddszon i Snicknäs Lumparby Arrendeavtal	45
- Skyddszon i Snicknäs Lumparby Projektoffert	48
157 § Vattenmiljön i Granöfjärden	49
- Vattenmiljö i Granöfjärden Karta över området	51
- Vattenmiljön i Granöfjärden Resultat av provtagningar 14.11.2018	52
- Vattenmiljön i Granöfjärden Resultat av provtagningar 15.5.2019	57
- Vattenmiljön i Granöfjärden Utlåtande Granöfjärden/Lemland	61
- Vattenmiljö i Granöfjärden LR Beslut 91 S4, 15.5.2019	65
158 § Landskapsregeringen begäran om avfallsuppgifter	67
- Landskapsregeringens begäran om avfallsuppgifter Uppdatering av kommunala avfallsplaner frågeställningar	69
159 § Mallorka 1:9 Knutsboda Ändrad renhållningsavgift för fritidshus	75

160 § Hasselbo 2:32 Rörstorp Ändrad renhållningsavgift för fritidshus	76
161 § Villa Havsglimt 6:125 Flaka Ändrad renhållningsavgift för bostadshus	77
162 § Detaljplan över området kring KEA-Market; planläggare	78
163 § Delgivningar	79
164 § Nämndens nästa sammanträde	80
165 § Mötets avslutande	82
Ändringssökande	83

Kallelse utfärdad den 14.11.2019.

Denna möteskallelse har anslagits på kommunens elektroniska anslagstavla på kommunens nätplats www.lemland.ax den 14.11.2019. Protokollet finns till påseende från den 25.11.2019 på kommunens elektroniska anslagstavla.

Ordförande Matti Lindholm

Byggnads- och miljöinspektör Johan Willstedt

Intygar

Johan Willstedt,
byggnads- och
miljöinspektör

146 §

Konstaterande av sammanträdets laglighet och beslutförhet

BMN 146 §
19.11.2019

Kallelsen är publicerad och utsänd den 14.11.2019.

Sammanträdet är beslutfört då minst hälften av ledamöterna, d v s 3 ledamöter, är närvarande.

BESLUT:

Närvarande var samtliga sex ledamöter.

Sammanträdet konstaterades vara lagenligt sammankallat och beslutfört.

147 §**Val av protokolljusterare**BMN 147 §
19.11.2019

Bland de närvarande ledamöterna (ej ordförande) utses två protokolljusterare. Nämnden besluter också om tidpunkten då protokolljusteringen äger rum.

BESLUT:

Till protokolljusterare utsågs Gun Holmström och Lenita Nylund.
Protokolljusteringen sker tisdagen den 19.11.2019 kl 21.20.

Organ

Sammanträdesdatum

Byggnads- och miljönämnden i Lemland och Lumparland

19.11.2019

148 §**Godkännande och komplettering av föredragningslistan**

BMN 148 §

19.11.2019

Nämnden godkänner den utsända föredragningslistan med följande tillägg;

-162 §; Detaljplan över området kring KEA-Market; planläggare

Resterande ärenden får paragrafnummer + 1.

BESLUT:

Nämnden godkände den utsända föredragningslistan med ovan föreslagna ändring 146 - 165 §§.

LE/715/2019

149 §**Del av Mellangård 6:6 Vessingsboda Verkstad tillbyggnad**

BMN 149 §

19.11.2019

Mathias Sandberg anhåller om bygglov för tillbyggnad av en verkstadsbyggnad på del av fastigheten Mellangård 6:6 i Vessingsboda.

Den aktuella delen av fastigheten är ca 9,55 ha stor och belägen i centrala Vessingsboda. Fastigheten är sedan tidigare bebyggd med ett bostadshus samt olika lantbruksbyggnader. Av den ursprungliga byggrätt om ca 1,4 ha återstår tillräckligt. Enskild väg är byggd till byggnadsplatsen.

Sökande söker bygglov för en tillbyggnad av en verkstadsbyggnad. Tillbyggnaden är ett förråd för träflis (bränsle). Tillbyggnaden är 23 m².

Tillbyggnaden färgsätts med röd fasad i likhet med befintlig byggnad samt övriga byggnader intill.

Avståndet till rålinjer är tillräckliga.

Byggnadsinspektören har besökt platsen tillsammans med brandinspektören den 26.10.2019. Vid platssynen kunde vi konstatera att tillbyggnaden redan är byggd.

Enligt PBL 66 § 1. Punkt, är tillbyggnad en tillståndspliktig åtgärd.

Om byggnadsbrott stadgas i PBL 95 §. Enligt 95 § skall byggnadsnämnden göra polisanmälan då brott mot 95 § uppdagas om inte försummelsen med hänsyn till omständigheterna skall beaktas som ringa och det allmänna intresset inte kräver att åtal väcks.

Byggnadsinspektörens beslutsförslag:

Byggnads- och miljönämnden besluter, med stöd av PBL 72 § bevilja sökanden bygglov för tillbyggnad av verkstadsbyggnad med 23 m² på fastigheten Mellangård 6:6 i Vessingsboda.

Nybyggnaden färgsätts med röd träfasad i likhet med husen intill.

Nämnden konstaterar att försummelsen mot PBL 66 § med hänsyn till omständigheterna och det allmänna intresset i detta fall inte föranleder en polisanmälan.

Organ

Sammanträdesdatum

Byggnads- och miljönämnden i Lemland och Lumparland

19.11.2019

Med speciella omständigheter och det allmänna intresset anses det faktum att byggherren anhållit om bygglov för åtgärden samt att byggnadsåtgärden inte i nämnvärd omfattning påverkar grannarna.

Förhöjd avgift i enlighet med bygglovstaxan faktureras sökanden i detta fall.

BESLUT:

Nämnden omfattade byggnadsinspektörens beslutsförslag.

LE/687/2019

150 §**Gunnarstorp 2:16 i Hellestorp Fritidshus**BMN 150 §
19.11.2019

Tore Andersson anhåller om bygglov för ett fritidshus på fastigheten Gunnarstorp 2:16 i Hellestorp. Fastigheten är en strandnära tomt i mellersta Hellestorp.

Fastigheten är 7 000 m² stor och tidigare bebyggd med två fritidshus av vilket det större skall rivras för att ge plats åt det nya fritidshuset. Det andra fritidshuset är under 40 m². Återstående byggrätt efter rivning av ett fritidshus är tillräcklig.

Sökande avser uppföra ett fritidshus om 125 m² i två plan. Byggnaden färgsätts med röd träfasad samt mörkt plåt tak.

Avståndet till väg, rålinjer samt strandlinjen är tillräckliga.

Byggnaden förses med eldstad och rökkanal.

Fastigheten har anslutning till allmän väg.

Byggnaden avses anslutas till kommunalt vattenledningsnät. Enskild avloppsanläggning fordras.

Grannarna har informerats i ärendet. Grannarna hade tid på sig t o m den 8.11.2019 att uttala sig i ärendet. Inga utlåtanden har inkommit.

Byggnadsinspektörens beslutsförslag:

Byggnads- och miljönämnden besluter med stöd av PBL 72 § bevilja ansökt bygglov för fritidshus på fastigheten Gunnarstorp 2:16 i Hellestorp.

Byggnaden färgsätts med röd träfasad samt mörkt plåt tak.

Byggnadens avloppsvatten skall omhändertas på godkänt sätt i enlighet med separat beslut.

Byggnadsarbetet får inte utan särskilt lov inledas innan beslutet vunnit laga kraft (PBL 76 §).

BESLUT:

Nämnden omfattade byggnadsinspektörens beslutsförslag.

151 §**Broskär 5:72 Hellestorp, Fritidshus**

BMN 151 §

19.11.2019

Malin Franzén-Engblom anhåller om bygglov för nybyggnad av fritidshus på fastigheten Broskär 5:72 i Hellestorp.

Fastigheten är en holme belägen strax väster om holmen Hamnskär i norra Hellestorp.

Holmen är 4870 m² stor och tidigare obebyggd. Den teoretiska byggnadsrätten, sett till holmens storlek är 730 m². Holmen är som bredast ca 56 meter och som längst ca 111 meter. Strandlinjens längd är ca 330 m.

Bygglovsansökan gäller ett fritidshus om 79 m². Fritidshuset är planerat som en enplansbyggnad med en nockhöjd om ca 4,2 meter.

Byggnaden planeras färgsättas med grå fasad och mörkt tak.

Byggnaden planeras att förses med eldstad och rökkanal,

Avståndet mellan byggnaden och strandlinjen är enligt situationsplanen ca 20, resp. 22 meter.

Holmar som saknar marklämplig såsom byggnadsplats, längre än 30 meter från strandlinjen skall lämnas obebyggda.

BO 4.1, 6 mom

Avståndet mellan byggnad och strandlinjen skall vara minst 30 meter samt att strandlinjen skall vara minst 40 meter.

BO 4.1

Byggnads- och miljönämnden kan av särskilda skäl bevilja mindre avvikelser från föreskrifterna i byggnadsordningen, om detta inte medför att syftet med bestämmelserna åsidosätts. Avvikelser från byggnadsordningen skall motiveras.

BO 9.1, 1 mom.

Myndigheterna skall bemöta dem som uträttar ärenden hos förvaltningen jämlikt och använda sina befogenheter enbart för syften som är godtagbara enligt lag. Myndigheternas åtgärder skall vara opartiska och stå i rätt proportion till sitt syfte. Åtgärderna skall skydda förväntningar som är berättigade enligt rättsordningen.

Förvaltningslagen 2 kap. Grunderna för god förvaltning
4 §. Rättsprinciperna inom förvaltningen

Plan och bygglagen trädde i kraft den 1.10.2008.

Kommunens gällande byggnadsordning godkändes av fullmäktige
23.10.2013.

Till bygglovsansökan har bilagts en anhållan om avvikelse från byggnads-
ordningen gällande kravet på avstånd mellan byggnad och strandlinjen.

Avvikelsen motiveras med att;

- byggnaden placeras mitt på holmen
- stor del av vegetationen kan bevaras
- byggnaden borde inte upplevas som störande
- bygglov har tidigare i närområdet beviljats närmare än 30 meter från stranden
- holmen är 4870 m² stor
- närmsta grannarna har gett samtycke till projektet
- exploateringen blir blott ca 1,62 %

Byggnadsinspektören har besökt platsen den 1.11.2019.

Grannarna har hörts i ärendet genom att byggherren bett fastighetsägarna på grannholmen Hamnskär skriftligen ge sitt samtycke till den planerade byggnadsåtgärden.

Tidigare beviljad avvikelse för bygglov i området:

Beslutade avvikelser från byggnadsordningen (fastställd 2013) samt PBL från 2008;

BLOV 100/2014 (BMN 155, 16.9.2014)

Kummelskär 1:25, Järsö by

Nybyggnad av fritidshus (gäststuga 35 m²)

Allmänt; Bergig holme om ca 75 x 160 meter, totalt 9500 m².

Nämndens beslut; Bygglov beviljades 15 meter från stranden.

Motivering; BO punkt 4.1 7 mom.

Särskilt skäl; Den godkända byggnadsplatsen var betydligt lämpligare än en plats 30 meter från stranden.

Förvaltningsdomstolens beslut; inget inlämnat besvär

BLOV 27/2017 (BMN 57, 18.4.2017)

Ekbacka 11:10, Flaka by

Tillb. av bastu (ändr. till fritidshus)

Allmänt; Anhållan om tillbyggnad av bastu om 29 m² placerad 18 meter från stranden med undantag från BO enligt bygglov från 1990. Den ansökta tillbyggnaden var 14 m². Tillbyggnaden skulle ha ändrat bastun till fritidshus.

Nämndens beslut; Bygglövsansökan avslögs.

Motivering; Att tillåta tillbyggnad av den befintliga bastun skulle ha stridit mot BO punkt 4.1.

Förvaltningsdomstolens beslut; Nämndens beslut ändrades inte.

BLOV 38/2017 (BMN 106, 20.6.2017)

Stegskärsgrundet 1:43, Stackskär enst.

Nybyggnad av fritidshus

Allmänt; Bergig holme om ca 60-75 x 140 meter, totalt ca 10000 m².

Nämndens beslut; Bygglov beviljades ca 20 meter från stranden.

Motivering; Placeringen är den bästa ur miljösynpunkt.

Förvaltningsdomstolens beslut; inget inlämnat besvär

Tidigare beviljad avvikelser för bygglov i området (Äldre byggnadsordning samt äldre byggnadslag):

BLOV 97/2006 (BPN 143, 17.10.2006)

Del av Ören 3:16, Hellestorp

Nybyggnad av fritidshus 36,5 m²

Allmänt; Rund holme med diameter om 40-60 meter, totalt 2400 m².

Nämndens beslut; Bygglov beviljades för fritidshus ca 28, resp. ca 12 meter från stranden.

Motivering; God anpassning till terrängen samt neutral färgsättning.

Förvaltningsdomstolens beslut; inget inlämnat besvär

Byggnadsinspektörens beslutsförslag:

Byggnads- och miljönämnden beslutar avslå bygglovsansökan för fritidshus på fastigheten Broskär 5:72 i Hellestorp.

Beslutet motiveras med byggnadsordningens stadgande i punkt 4.1, 6 mom. om att */Holmar som saknar marklämplig såsom byggnadsplats, längre än 30 meter från strandlinjen skall lämnas obebyggda/*. Noteras bör att detta stadgande tillkommit i den byggnadsordning som godkändes av fullmäktige 23.10.2013. I tidigare byggnadsordning fanns inte detta stadgande.

Den beviljade avvikelserna ingår i bygglovet 97/2006 tillkom med stöd av tidigare byggnadslag samt tidigare byggnadsordning. Detta beslut är därför inte jämförbart med den aktuella bygglovsansökan.

Organ

Sammanträdesdatum

Byggnads- och miljönämnden i Lemland och Lumparland

19.11.2019

Kenth Söderströms beslutsförslag:
Ärendet bordläggs för syn på platsen.
Lenita Nylund understödde förslaget.

BESLUT:

Nämnden omfattade Kenth Söderströms beslutsförslag.

Bilagor:

Anhållan till Byggnadsnämnden jämte samtycke 15.9.2019

Svar på brev 23.10.2019

Till

Byggnadsnämnden i Lemlands kommun

Datum: 15.09.2019

Ärende:

Anhållan om byggnadsnämndens godkännande för uppförande av ett fritidshus närmare än 30 meter från strand.

Vi anhåller om byggnadsnämndens godkännande för uppförande av ett fritidshus, på fastigheten Broskär 5:72 i Hellestorp Lemland, närmare än 30 meter från strand, i enlighet med byggnadsordningen för Lemlands kommun, kap. 4.1, stycke 7, 3:e meningen:

"Andra än bastubyggnaders (max 15 m²), båthus- sjöbodsbbyggnaders avstånd från strandlinjen vid medelvattenståndet skall vara minst trettio (30) meter om inte byggnadsnämnden av särskilda skäl då terräng- och miljöförhållandena det tillåter, godkänner en placering närmare strand."

Den aktuella byggnadsplatsen är en 4.870 m² stor holme, bevuxen med löv- och barrträd och buskar, och med bergspartier i väster och norr.

Genom att placera byggnaden mitt på holmen och genom byggnadens långsmala utformning har vi försökt optimera avståndet till stranden, samtidigt som mycket av vegetationen runt byggnaden kan behållas.

Enligt vår mening bör byggnaden därför inte upplevas störande av någon. Vi bifogar även ett samtycke från berörda grannar.

Närmare information om byggnaden finns i vår ansökan om bygglov.

Vi kan även konstatera att byggnadslov tidigare torde ha beviljats för flera fritidshus närmare än 30 meter från strand på holmar i närområdet.

Enligt vår mening är den valda byggplatsen lämplig för sitt ändamål med beaktande av bl.a. följande:

- Fastighetens storlek är 4870 m²
- Placering på holmen är den mest lämpade
- Berörda grannar har givit sitt samtycke till utbyggnaden
- Exploateringen av fastigheten blir cirka 1,65 %
(inom oplanerat område kan i allmänhet tillåtas upp till 10 %).

Högaktningsfullt

Malin Frantzén-Engblom

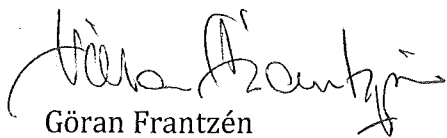
Bilagor:

- Översiktsplan / flygfoto 1:1000
- Samtycke från berörda grannar

Samtycke

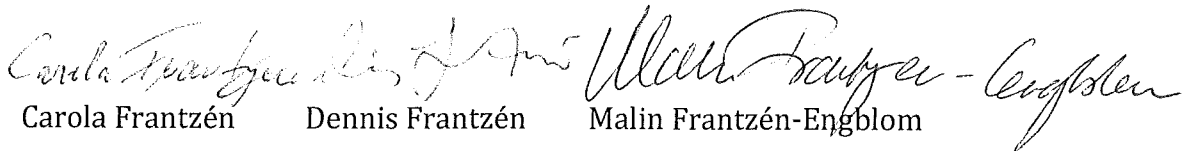
Undertecknade ägare till fastigheterna Hamnskär 5:16 samt Södra Hamnskär 5:66 meddelar härmed vårt samtycke till den planerade utbyggnaden av ett fritidshus på fastigheten Broskär 5:72 enligt situationsplan på omstående sida.

Mariehamn den 15 september 2019

Göran Frantzén

ägare till fastigheten Hamnskär 5:16

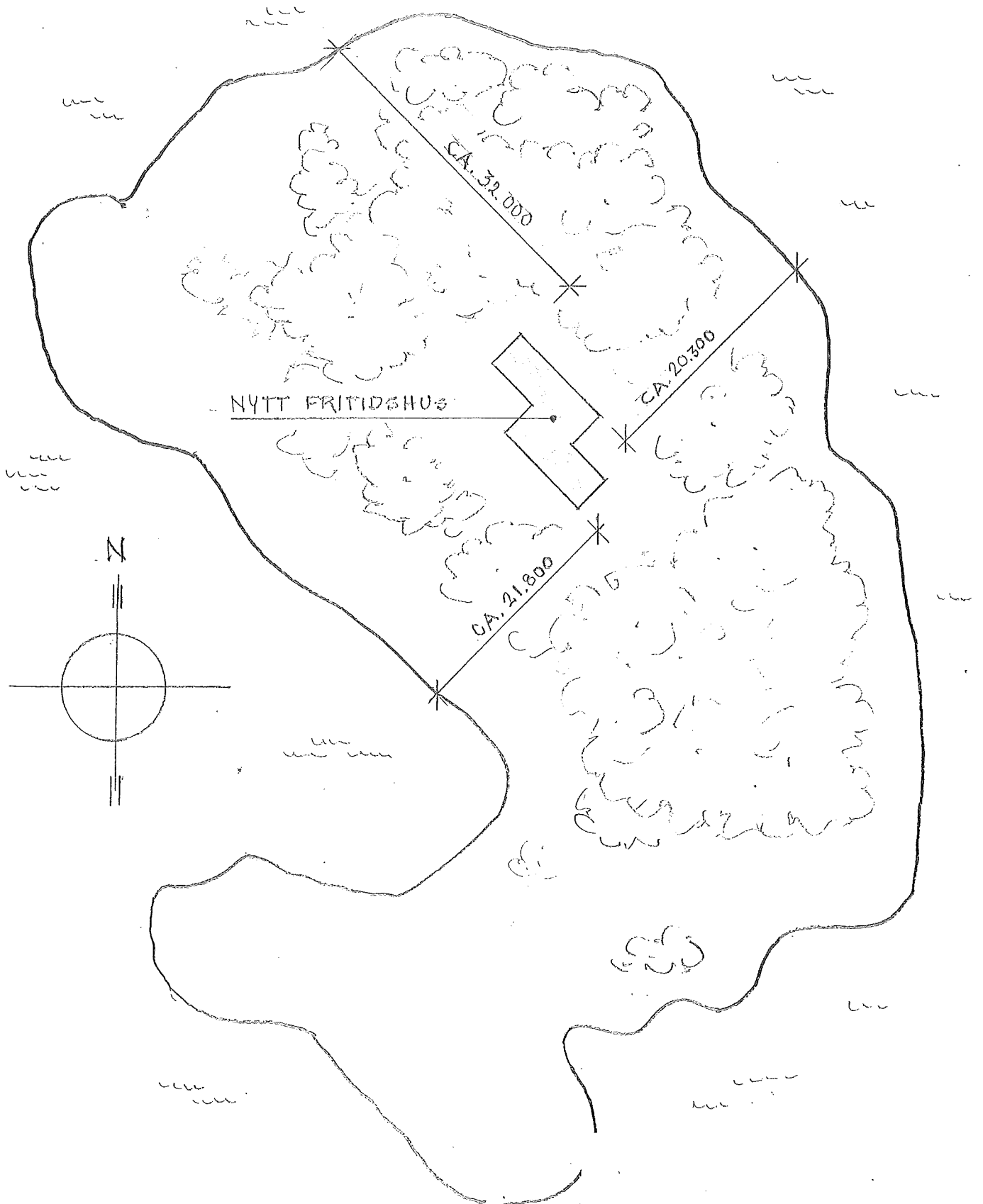

Carola Frantzén

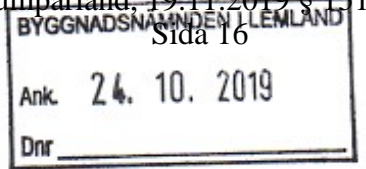
Dennis Frantzén

Malin Frantzén-Engblom

ägare till fastigheten Södra Hamnskär 5:66

BROSKÄR 5:72
FRITIDSHUS
SITUATIONSPLAN 1:500
15.09.2019
Göran Frantzén
Arkitekt Göran Frantzén

Malin Frantzén-Engblom
Solbergsvägen 33
22140 Mariehamn

SVAR

23.10.2019

Lemlands Kommun
Byggnads- o miljönämnden
Kommunrundan 7
22610 Lemland

Ärende: Bygglövsansökan för fritidshus på Broskär, Hellestorp

Med anledning av de frågeställningar som byggnadsinspektör Johan Willstedt framför i ett brev daterad 14.10.2019, gällande vår bygglövsansökan jämte anhållan om avvikelse från byggnadsordningen, för att möjliggöra byggande av ett fritidshus på vår fastighet Broskär i Hellestorp, Lemland, vill vi besvara frågorna enligt följande:

1. Med beaktande av tomtens storlek om 4870 m², anser vi att det skulle vara oskäligt att inte erhålla en byggnadsrätt för ett fritidshus på en så pass stor tomtmark. I plan- och byggnadsförordningens 20 § anges att tomtens sammanlagda byggnadsrätt utanför detaljplaneområde är högst 15 % av tomtens area.

Detta innebär att en markägare med en tomt om 4870 m², inom oplanerat område, kan erhålla en högsta byggnadsrätt om ca. 730 m².

Av rättviseskäl anser vi därför att det kan betraktas som särskilda skäl att bevilja byggnadslov i detta fall, trots att byggnadens avstånd till strand understiger 30 meter på grund av holmens långsträckta form. Om holmen varit något mer "rektangulär" skulle förstås det allmänna kravet på avstånd till stranden lättare kunnat uppnås.

Med hänsyn till ovannämnda anser vi att det i detta fall finns särskilda skäl att godkänna nämnda avvikelse.

Enligt 8 § PBL skall det anges särskilda motiveringar då bestämmelser om exempelvis byggnads avstånd till strand intas i en kommunal byggnadsordning.

Vi uppfattar att dessa motiveringar närmast står att finna i byggnadsordningens kap. 4.1, stycke 7, mening 1 och 2:

"Vid byggande av strandområden skall byggnaders höjdläge, utformning, fasad- och takmaterial och färgsättning beaktas. Strandzonens trädbestånd och växtlighet skall huvudsakligen bevaras i naturenligt tillstånd."

I vår planering av fritidshuset har vi tagit hänsyn till dessa motiveringar och anser därför att byggnadsordningens målsättningar inte kommer att åsidosättas, vilket i sig utgör goda skäl för att godkänna avvikelsen.

Genom att byggnaden placeras mitt på holmen, på en relativt låglänt plats, kommer den huvudsakligen att skymmas av omgivande berg, träd och buskar.

Vi anser således att *"terräng- och miljöförhållandena tillåter en placering närmare strand"*, vilket anges som en förutsättning för godkännande av nämnda avvikelse.

Såsom vi även framfört i vår ursprungliga anhållan konstaterar vi att byggnadslov tidigare beviljats för ett flertal fritidshus, närmare än 30 meter från strand, på närliggande holmar.

Mot denna bakgrund anser vi att det finns goda skäl att bevilja lov även i detta fall.

2. För att ge byggnaden ett diskret utseende planernas byggnadens fasader färgsätts i en gråbrun ton av järnvitriol eller motsvarande, och taket med taktegel i en grå ton.

3. Gällande köpet/försäljningen av holmen kan vi framföra följande:

Vid köpet av holmen var vi medvetna om det generella kravet på byggnads avstånd från strand, men även medvetna om byggnadsnämndens möjligheter att godkänna en placering närmare strand "då terräng- och miljöförhållandena det tillåter".

Genom inköpet av Broskär ville vi framförallt försöka skapa förutsättningar för att hålla ihop vår familj, som hittills samsats på den angränsande holmen Hamnskär, och ge kompletterade utrymmen för familjens behov.

4. Gällande bron mellan Hamnskär och Broskär.

Vi har uppfattat att den uppförda bron inte omfattas av de krav på bygglov som anges i plan- och bygglagens 67 §, punkt 2:

"Bygglov krävs för att anlägga en småbåtshamn för fler än 10 båtar samt för kajer, broar, vågbrytare, kanaler, båthus eller andra konstruktioner som ändrar eller påverkar strandlinjen väsentligt."

Då den byggda bron inte påverkat strandlinjen i någon väsentlig grad, bedömer vi att den inte är av sådan art som avses i PBL 67 §. Vi har dock anhållit om, och beviljats lov av vattenägaren, för att uppföra bron mellan holmarna.

Om det visar sig att vår bedömning är felaktig är vi givetvis beredda att ansöka om bygglov för den aktuella brokonstruktionen.

Med vänliga hälsningar

Malin Frantzén-Engblom

LE/698/2019

152 §**Del av Ören 3:16 Hellestorp Fritidshus**BMN 152 §
19.11.2019

Dan E Eriksson anhåller om bygglov för nybyggnad av fritidshus (gäststuga) på del av fastigheten Ören 3:16 i Hellestorp.

Byggnadsplatsen är belägen på en holme kallad "Ören" i norra Hellestorp. Denna holme har tilldelats sökanden i arvsskiftet efter sökandes förädrar Tor och Elsie Eriksson. Sökanden innehar hembyggsrätt.

Holmen i fråga är belägen strax väster om Hellestorp sjööviste i norra Hellestorp. Den är 27 000 m² stor och tidigare bebyggd med ett fritidshus samt en mindre förrådsbyggnad. Återstående byggnadsrätt är tillräcklig.

Sökanden anhåller om bygglov för ett fritidshus (gäststuga) om 30 m². Nybyggnaden har sadeltak. Den planeras också förses med eldstad och rökkanal. Byggnaden färgsätts med svart tak och träfärgad/grå fasad.

Avståndet mellan byggnaden och övriga byggnader tillräckliga. Avståndet mellan byggnaden och strandlinjen är ca 15 meter åt två håll.

Avvikelsen från byggnadsordningen motiveras med;

- gäststugan anpassas till terrängen och omgivande bebyggelse både gällande placering och utseende.
- likabehandling i enlighet med förvaltningslagens 4 §. Undantag har i liknande fall beviljats enligt beslut BMN 155 §/16.9.2014, BMN 106 §/20.6.2017, samt BMN 143 §, 17.10.2006.
- den aktuella gäststugan om 30 m² är mindre, bättre anpassad till ett redan exploaterat område och längre från strandlinjen än andra som fått undantag
- den andra byggrätten på ön/byggnadsplatsen kan inte praktiskt utnyttjas ifall gäststugan placeras 30 meter från strandlinjen. Detta utgör ett särskilt skäl.

Byggnadsinspektören har besökt platsen den 6.9.2019.

Eftersom holmen är omgiven av vatten finns inga naturliga grannar att höra i ärendet.

Avståndet mellan byggnad och strandlinjen skall vara minst 30 meter samt att strandlinjen skall vara minst 40 meter.

BO 4.1

Byggnads- och miljönämnden kan av särskilda skäl bevilja mindre avvikelser från föreskrifterna i byggnadsordningen, om detta inte medför att syftet med bestämmelserna åsidosätts. Avvikelser från byggnadsordningen skall motiveras.

BO 9.1, 1 mom.

Myndigheterna skall bemöta dem som uträttar ärenden hos förvaltningen jämlikt och använda sina befogenheter enbart för syften som är godtagbara enligt lag. Myndigheternas åtgärder skall vara opartiska och stå i rätt proportion till sitt syfte. Åtgärderna skall skydda förväntningar som är berättigade enligt rättsordningen.

Förvaltningslagen 2 kap. Grunderna för god förvaltning

4 §. Rättsprinciperna inom förvaltningen

Plan och bygglagen trädde i kraft den 1.10.2008.

Kommunens gällande byggnadsordning godkändes av fullmäktige 23.10.2013.

Avvikelser från kravet på 30 meter mellan byggnad och strandlinjen vid nybyggnad

Beviljade avvikelser med stöd av byggnadsordningen (fastställd 2013) samt PBL från 2008;

BLOV 100/2014 (BMN 155, 16.9.2014)

Kummelskär 1:25, Järsö by

Nybyggnad av fritidshus (gäststuga 35 m²)

Allmänt; Bergig holme om ca 75 x 160 meter, totalt 9500 m².

Nämndens beslut; Bygglov beviljades 15 meter från stranden.

Motivering; BO punkt 4.1 7 mom. (skall vara 8 mom.)

Särskilt skäl; Den godkända byggnadsplatsen var betydligt lämpligare än en plats 30 meter från stranden.

Förvaltningsdomstolens beslut; inget inlämnat besvär

BLOV 27/2017 (BMN 57, 18.4.2017)

Ekbacka 11:10, Flaka by

Tillbyggn. av bastu (=> ändring till fritidshus)

Allmänt; Anhöllan om tillbyggnad av bastu om 29 m² placerad 18 meter från stranden med undantag från BO enligt bygglov från 1990. Den ansökta tillbyggnaden var 14 m². Tillbyggnaden skulle ha ändrat bastun till fritidshus.

Nämndens beslut; Bygglovsansökan avslogs.

Motivering; Att tillåta tillbyggnad av den befintliga bastun skulle ha stridit mot BO punkt 4.1.

Förvaltningsdomstolens beslut; Nämndens beslut ändrades inte.

BLOV 38/2017 (BMN 106, 20.6.2017)

Stegskärsgrundet 1:43, Stackskår enst.

Nybyggnad av fritidshus

Allmänt; Bergig holme om ca 60-75 x 140 meter, totalt ca 10000 m².

Nämndens beslut; Bygglov beviljades ca 20 meter från stranden.

Motivering; Placeringen är den bästa ur miljösynpunkt.

Förvaltningsdomstolens beslut; inget inlämnat besvär

Tidigare beviljad avvikelse för bygglov i området; (Ändre byggnadsordning samt äldre byggnadslag)

BLOV 97/2006 (BPN 143, 17.10.2006)

Del av Ören 3:16, Hellestorp

Nybyggnad av fritidshus 36,5 m²

Allmänt; Rund holme med diameter om 40-60 meter, totalt 2400 m².

Nämndens beslut; Bygglov beviljades för fritidshus ca 28, resp. ca 12 meter från stranden.

Motivering; God anpassning till terrängen samt neutral färgsättning.

Förvaltningsdomstolens beslut; inget inlämnat besvär

Byggnadsinspektörens beslutsförslag:

Byggnads- och miljönämnden besluter med stöd av PBL 72 § avslå bygglovsansökan för gäststuga på del av fastigheten Ören 3:16 i Hellestorp.

Beslutet motiveras med stadgandena i byggnadsordningens punkt 4.1, 8 mom. om avstånd mellan byggnad och strandlinjen om minst 30 meter.

Stadgandena o byggnadsordningens punkt 4.2 om möjlighet till gäststuga invid ett befintligt fritidshus är en möjlighet, inte en absolut rättighet. För att gäststugan skall vara möjlig måste även andra omständigheter uppfyllas, t ex avståndet mellan byggnaden och stranden i enlighet med byggnadsordningens punkt 4.1, 8 mom.

Det är upp till markägaren att inom gällande gränser bestämma hur holmen i fråga styckas och bebyggs. Dessa beslut kan innebära att vissa åtgärder möjliggörs och vissa omöjliggörs.

Den ansökta avvikelser från byggnadsordningens punkt 4.1 8 mom. är ca 15 meter eller 50 % av det erforderliga avståndet. Enligt byggnadsordningens punkt 9.1 är nämndens möjlighet att avvika från reglerna begränsad till endast mindre avvikelser (då det gäller nybyggnad).

Nämnden kan heller inte se att en placering norr om det befintliga

Organ

Sammanträdesdatum

Byggnads- och miljönämnden i Lemland och Lumparland

19.11.2019

fritidshuset ur miljösynpunkt skulle vara bättre än en placering söder om det befintliga fritidshuset.

De beviljade avvikelserna vid bygglov 100/2014 och 34/2017 tillkom för att minimera byggnadernas synlighet på små holmar utan något egentligt trädbestånd. Dessa beslut är därför inte jämförbara med den aktuella bygglovsansökan.

Den beviljade avvikelsen ingår i bygglovet 97/2006 tillkom med stöd av tidigare byggnadslag samt tidigare byggnadsordning. Detta beslut är därför inte jämförbart med den aktuella bygglovsansökan.

BESLUT:

Nämnden omfattade byggnadsinspektörens beslutsförslag.

LE/670/2019

153 § Askudden 1:17 Lemböte BåthusBMN 153 §
15.10.2019

Mathias och Viktoria Grunér anhåller om bygglov för ett båthus på fastigheten Askudden 1:17 på Granholm i Lemböte by.

Byggnadsplatsen är belägen på nordöstra Granholm invid bron till Slättholm. Strandlinjens längd är över 40 meter.

Fastigheten i fråga är efter inlöst tillandning 1954 m² stor. Ett bostadshus är under byggnad på fastigheten. Av den ursprungliga byggnadsrätten om 293 m² återstående 75 m².

Det aktuella båthuset är 52 m² stort. Byggnaden har åstak.

Byggnaden färgsätts med grå träfasad samt matt svart tak. Taklutningen är 1:1,8. Utformningen följer alltså byggnadsordningens stadganden.

Avståndet till rålinjer är tillräckliga.

Enligt byggnadsordningen är det tillåtet att bygga båthus vid strandtomter.

Strandägares rätt

*Ägare eller innehavare av strand som inte är ägare av eller delägare i vattenområde har rätt att framför stranden i vattenområdet för sitt enskilda behov utsätta ankoringspåle för båt eller anlägga brygga samt **båthus**, badhus, tvätthus, bastubyggnad eller annan sådan byggnad, om det kan ske utan att vålla ägaren av vattenområdet skada eller avsevärt men och om de kravbestämmelser som avses i 4 kap. 1-4 §§ uppfylls och åtgärden inte strider mot sådan kvalitetsnorm eller vattenförbättringsplan som avses i 5 kap. Här avsedd rätt föreligger inte i fråga om hamnområde eller annat vattenområde som tagits i särskilt bruk.*

(Vattenl. 2 kap. 8 §)

Byggnadsinspektören har besökt byggnadsplatsen den 22.8.2019.

Grannarna och vattenägaren har hörts i ärendet. Detta genom personliga brev samt annons i tidningen. Tiden för inkommande med anmärkningar gick ut den 11.11.2019. Inga anmärkningar har inkommit.

Organ

Sammanträdesdatum

Byggnads- och miljönämnden i Lemland och Lumparland

19.11.2019

Byggnadsinspektörens beslutsförslag:

Byggnads- och miljönämnden besluter med stöd av PBL 72 § bevilja ansökt bygglov för båthus på fastigheten Askudden 1:17 på Granholm i Lemböte by.

Byggnaden färgsätts med grå träfasad samt matt svart tak

Byggnadsarbetet får inte utan särskilt lov inledas innan beslutet vunnit laga kraft (PBL 76 §).

BESLUT:

Nämnden omfattade byggnadsinspektörens beslutsförslag.

LE/701/2019

154 § Hämtning av återvinningsbart avfall år 2020, upphandlingBMN 154 §
19.11.2019

Kommunens avtal om insamling av avfall med MIRO Ab går ut den 31.12.2019.

Miljöinspektören har därför genom riktade anbudsfrågningar samt tidningsannons begärt anbud på hämtning av återvinningsbart avfall från återvinningsstationerna samt vissa kärl på Bengtsböle ÅVC.

Den 18.11.2019 öppnades offerterna på kommungården i Söderby. Tre företag har lämnat anbud (öppningsprotokoll som bilaga).

Kommunens kostnader för det upphandlade återvinningsbara avfallet var

år 2017	103 800 €
år 2018	79 183 €

Miljöinspektörens beslutsförslag:

Nämnden besluter inleda entreprenadförhandlingar med Miro Ab med målsättning att ingå avtal med företaget.

Nämnden utser även vem som skall avtalsförhandla med Miro Ab.

Slutligt beslut om ingående av avtal delegeras till miljöinspektören. Avtalet undertecknas av miljöinspektören jämte nämndens ordförande.

Offerterna presenteras på mötet.

BESLUT:

Nämnden omfattade miljöinspektörens beslutsförslag.

Till förhandlare utsågs ordförande Matti Lindholm samt miljöinspektör Johan Willstedt.

Bilaga
Offertförfrågan
Öppningsprotokoll 18.11.2019

Lemlands kommun
Byggnads o miljönämnden
Kommunrundan 7
22610 LEMLAND

OFFERTFÖRFRÅGAN

28.10.2018

Ärende; Hämtning av återvinningsbart avfall

Allmänt

Lemlands kommun begär anbud på hämtning av återvinningsbart avfall från 27 återvinningsstationer samt Bengtsböle återvinningscentral. Fyra återvinningsstationer är i dagens läge belägna inom Järsö/Nåtö området. De övriga är belägna inom fasta Lemland.

Det är troligt att antalet återvinningsstationer ökar under entreprenadtiden.

Avfallsmängder

Det återvinningsbara avfallet från återvinningsstationerna var;

	m ³	ca ton
År 2016	2977	87
År 2017	3115	91
År 2018	4147	142

Därtill en mindre mängd plast- och glasförpackningar samt papper från Bengtsböle ÅVC.

Entreprenadens början och slut

Entreprenadtiden är ett år (1.1.2020 – 31.12.2020). Detta dock förutsatt att upphandlingsbeslutet vunnit laga kraft före 1.1.2020.

Kärlden ÅVS

Kärlden vid återvinningsstationerna skall ägas av Lemlands kommun (140 - 660 liters kärll på hjul) om inte annat överenskoms. För tillfället har vi ca 250 kärll året om. Vid varje station finns kärll för plast, kartong, glas, papper och kartong.

Kärlden ÅVC

Kärlden vid återvinningsstationerna skall ägas av Lemlands kommun (kärll på hjul) om inte annat överenskoms. För tillfället har vi 14 kärll året om.

Entreprenörens tillstånd od

Entreprenören bör ha näringsrätt på Åland.
Entreprenören bör ha nödvändiga miljötillstånd av miljömyndigheten på Åland.
Se också listan över övriga intyg och handlingar som skall bifogas anbudet.

Tjänster som avses

Alternativ 1.

Det återvinningsbara avfallet som hämtas vid återvinningsstationerna och -centralen skall föras till Svinryggens deponis mottagningsplats vid Svinryggen.

Mottagningsavgiften för avfallet som Svinryggens deponi Ab fakturerar betalas av Lemlands kommun.

Anbudet ges på bifogad blankett.

Alternativ 2.

Det återvinningsbara avfallet som hämtas vid återvinningsstationerna och -centralen skall föras till godkänd slutmottagare, på Åland eller utanför Åland.

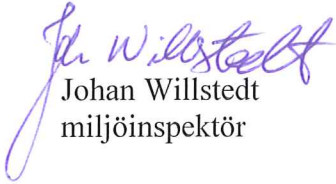
I entreprenaden ingår eventuell tulldeklarering av avfallsexport samt de kostnader som detta föranleder.

Anbudet ges på bifogad blankett.

Offertens inlämnande	Offertter skall vara beställaren tillhanda senast fredagen den 15.11.2019 kl 15.00. Märk kuvertet "återvinningsbart"
Anbudspris	Priserna anges utan moms.
Index	Priserna indexbinds inte.
Offertens giltighetstid	minst 30 dagar
Offertbilagor	Se offertblanketter, ytterligare uppgifter får lämnas som bilagor.
Miljö	Sopbilarnas motorer bör uppfylla Euro 4 utsläppsklass
Val av entreprenör	Vi förbehåller oss rätt till att endera anta entreprenör som offererat totalanbud (Alt 2) eller endast tömningstjänsten (Alt 1). Slutligt val sker på basen av total kostnad för beställaren.
Entreprenadavtal	Avtal sluts skriftligt efter att besvärstiden gått ut.

För tilläggsuppgifter kontakta miljöinspektör Johan Willstedt, tel 349 432, 0457-342 5275.

I Tjänsten

Johan Willstedt
miljöinspektör

Bilagor;

Anbudsblanketter 2 st
Avtalsvillkoren
Karta över kommunen/återvinningsstationerna
Avfallsmängder 2016-2018

AVTALSVILLKOR

Ärende; **Hämtning av återvinningsbart avfall**

Krav på utrustning

Soptömning bör ske med ändamålsenliga bilar med tillräcklig maskinstyrka. Tömningen av kärlen vid återvinningsstationerna kan utföras med komprimatorbil. Tömningsbilarna bör ha motorer som minst uppfyller Euro 4 klass.

Kvalitetsmålsättning

Vid tömningen av sopkärl skall även påsar och säckar som står invid tas med. Vid tömningen får inte papper eller annat skräp falla ner på marken eller spridas med vinden.

Hämtningsintervall

Kärnen vid återvinningsstationerna skall tömmas enligt tömningsprogram. I praktiken en gång i veckan juni - augusti och varannan vecka övriga tider på året.

Mottagningspunktens öppethållning

Mottagningsplatsen vid Svinryggen är för närvarande öppen helgfri vardag 12-16 (med reservation för ändringar).

Entreprenörens ansvar

Entreprenören är ansvarig för eventuell skada han gör. Entreprenören skall på begäran kunna uppvisa intyg över ansvarsförsäkring.

Beställarens ansvar

Beställaren skall se till att entreprenaden är möjlig att utföras. Fakturornas betalningstid är 14 dagar.

Uppsägningstid

Avtalets ömsesidiga uppsägningstid är 3 månader. Ifall entreprenören grovt bryter mot sina skyldigheter har beställaren efter att ha hört entreprenören rätt att häva avtalet med omedelbar verkan.

ÖPPNANDE AV ANBUD			PROTOKOLL		
Tid: Måndag 18.11.2019 kl. 9.15					
Plats: Kommungården i Lemland					
Närvarande: Johan Willstedt o. Eivor Augustsson					
Anbudstidens utgång: Fredag 15.11.2019 kl. 15.00					
Objekt: Hämtning av återvinningsbart avfall					
Nr	Anbudsgivare	Anbudet anlänt		Anbudspris moms 0 %	Anmärkningar
		datum	kl.		
1	Renhållningen/Transmar	15.11			AH.2
2	Miro Transport AB	14.11			AH 1
	Miro Transport AB	14.11			AH.2
3	In Via AB	12.11			AH 1
	In Via AB	12.11			AH 2
Anbud inbegärts också av följande: Kuhlmanns Åkeri					
Bilagor					
☐ Inkomna anbud					
Underskrift					
					

155 §**Hämtning av brännbart avfall år 2020, upphandling**BMN 155 §
19.11.2019

Kommunens avtal om insamling av avfall med MIRO Ab går ut den 31.12.2019.

Miljöinspektören har därför genom riktade anbudsfrågningar samt tidningsannons begärt anbud på hämtning av brännbart avfall från återvinningsstationerna.

Den 18.11.2019 öppnades offerterna på kommungården i Söderby. 3 företag har lämnat anbud (öppningsprotokoll som bilaga).

Mängden brännbart avfall vid återvinningsstationerna var

år 2017 2272 m³ (182 ton)

år 2018 2300 m³ (184 ton)

Kommunens kostnader för det avfallet den aktuella upphandlingen berör var;

år 2017 50 166 € (ca 276 €/ton)

år 2018 50 576 € (ca 275 €/ton)

Miljöinspektörens beslutsförslag:

Nämnden beslutar inleda entreprenadförhandlingar med Renhållningen/Transmar med målsättning att ingå avtal med företaget.

Nämnden utser även vem som skall avtalsförhandla med Renhållningen/Transmar.

Slutligt beslut om ingående av avtal delegeras till miljöinspektören. Avtalet undertecknas av miljöinspektören jämte nämndens ordförande.

Offerterna presenteras på mötet.

BESLUT:

Nämnden omfattade miljöinspektörens beslutsförslag.

Till förhandlare utsågs ordförande Matti Lindholm samt miljöinspektör Johan Willstedt.

Bilaga

Organ

Sammanträdesdatum

Byggnads- och miljönämnden i Lemland och Lumparland

19.11.2019

Offertförfrågan
Öppningsprotokoll 18.11.2019

Protokolljusterarnas signaturer

Utdragets riktighet bestyrker

Lemlands kommun
Byggnads o miljönämnden
Kommunrundan 7
22610 LEMLAND

OFFERTFÖRFRÅGAN

28.10.2019

Ärende;

Hämtning av brännbart avfall

Allmänt

Lemlands kommun begär anbud på hämtning av brännbart avfall från 27 återvinningsstationer. Fyra återvinningsstationer är i dagens läge belägna inom Järsö/Nåtö området. De övriga är belägna inom fasta Lemland.

Det är inte troligt att antalet återvinningsstationer ökar under entreprenadtiden.

Avfallsmängder

Det brännbara avfallet från återvinningsstationerna var;

	m ³	ca ton (80 kg/m ³)
År 2016	3071	246
År 2017	2272	182
År 2018	2299	184

Entreprenadens början och slut

Entreprenadtiden är ett år (1.1.2020 – 31.12.2020). Detta dock förutsatt att upphandlingsbeslutet vunnit laga kraft före 1.1.2020.

Kärlden/ÅVS

Kärlden vid återvinningsstationerna skall ägas av Lemlands kommun (660 liters kärll på hjul) om inte annat överenskomms. För tillfället har vi 88 kärll året om samt ca 30 kärll till under sommarmånaderna.

Entreprenörens tillstånd od

Entreprenören bör ha näringsrätt på Åland.
Entreprenören bör ha nödvändiga miljötillstånd av miljömyndigheten på Åland.
Se också listan över övriga intyg och handlingar som skall bifogas anbudet.

Tjänster som avses

Alternativ 1.

Det brännbara avfallet som hämtas vid återvinningsstationerna och -centralen skall föras till Svinryggens deponis mottagningsplats vid Svinryggen.

Mottagningsavgiften för avfallet som Svinryggens deponi Ab fakturerar betalas av Lemlands kommun.

Anbudet ges på bifogad blankett.

Alternativ 2.

Det brännbara avfallet som hämtas vid återvinningsstationerna och -centralen skall föras till godkänd slutmottagare, på Åland eller utanför Åland.

I entreprenaden ingår eventuell tulldeklarering av avfallsexport samt de kostnader som detta föranleder.

Anbudet ges på bifogad blankett.

Offertens inlämnande	Offertter skall vara beställaren tillhanda senast fredagen den 15.11.2019 kl 15.00. Märk kuvertet ”brännbart”
Anbudspris	Priserna anges utan moms.
Index	Priserna indexbinds inte.
Offertens giltighetstid	minst 30 dagar
Offertbilagor	Se offertblanketter, ytterligare uppgifter får lämnas som bilagor.
Miljö	Sopbilarnas motorer bör uppfylla Euro 4 utsläppsklass
Val av entreprenör	Vi förbehåller oss rätt till att endera anta entreprenör som offererat totalanbud (Alt 2) eller endast tömningstjänsten (Alt 1). Slutligt val sker på basen av total kostnad för beställaren.
Entreprenadavtal	Avtal sluts skriftligt efter att besvärstiden gått ut.

För tilläggsuppgifter kontakta miljöinspektör Johan Willstedt, tel 349 432, 0457-342 5275.

I Tjänsten

Johan Willstedt
miljöinspektör

Bilagor;	Anbudsblanketter Avtalsvillkoren Karta över kommunen/återvinningsstationerna Listor över återvinningsstationerna och deras brännbara kärl
----------	--

AVTALSVILLKOR

Ärende; **Hämtning av brännbart avfall**

Krav på utrustning

Soptömning bör ske med ändamålsenliga bilar med tillräcklig maskinstyrka. Tömningen av kärlen vid återvinningsstationerna måste utföras med komprimatorbil
Tömningsbilarna bör ha motorer som minst uppfyller Euro 4 klass.

Kvalitetsmålsättning

Vid tömningen av sopkärl skall även påsar och säckar som står in-
vid tas med. Vid tömningen får inte papper eller annat skräp falla
ner på marken eller spridas med vinden.

Hämtningsintervall

Kärnen vid återvinningsstationerna skall tömmas minst en gång i
veckan. Under tiden juni-augusti eventuellt två gånger i veckan.

Mottagningspunktens öppethållning

Mottagningsplatsen vid Svinryggen är för närvarande öppen helg-
fri vardag 12-16 (med reservation för ändringar).

Entreprenörens ansvar

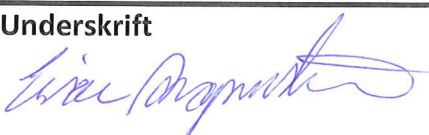
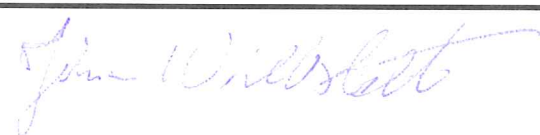
Entreprenören är ansvarig för eventuell skada han gör. Entreprenö-
ren skall på begäran kunna uppvisa intyg över ansvarsförsäkring.

Beställarens ansvar

Beställaren skall se till att entreprenaden är möjlig att utföras.
Fakturornas betalningstid är 14 dagar.

Uppsägningstid

Avtalets ömsesidiga uppsägningstid är 3 månader.
Ifall entreprenören grovt bryter mot sina skyldigheter har beställa-
ren efter att ha hört entreprenören rätt att häva avtalet med ome-
delbar verkan.

ÖPPNANDE AV ANBUD			PROTOKOLL		
Tid: Måndag 18.11.2019 kl. 9.15					
Plats: Kommungården i Lemland					
Närvarande: Johan Willstedt Eivor Augustsson					
Anbudstidens utgång: Fredag 15.11.2019 kl. 15.00					
Objekt: Hämtning av brännbart avfall					
Nr	Anbudsgivare	Anbudet anlät		Anbudspris moms 0 %	Anmärkningar
		datum	kl.		
1	Renhållningen / Transmar	15.11			AH 2
2	Miro Transport AB	14.11			AH 1
	Miro Transport AB	14.11			AH. 2
3	In Via AB	12.11			AH 1
	In Via AB	12.11			AH. 2
Anbud inbegärts också av följande: Kuhlmanns Åkeri					
Bilagor					
☐ Inkomna anbud					
Underskrift					
 					

LE/731/2019

156 §**Skyddszon i Snicknäs Lumparby**BMN 156 §
19.11.2019

I nämndens målsättningar under uppgiftsområdet Miljövård finns omnämnt vattenförbättrande åtgärder runt Lumparland.

Westland International Ab har på uppdrag av föreningen Rädda Lumparn utarbetat en projektplan gällande en integrerad skyddszon som skulle byggas i Snicknäs i Lumparby (Kapellvikens västra strand).

Anläggningen i fråga bygger på behandling av ytvatten vid ett utfallsdike innan vattnet når sin recipient, i detta fall Kapellviken.

Den integrerade skyddszone är i praktiken en infiltreringsdamm där slam och näringsämnen samlas upp innan de når sin recipient. Detta skall medverka till en förbättrad vattenkvalitet i Kapellviken genom bl a förbättrat siktdjup samt minskad alg tillväxt. Därtill mindre risk för kolibakterier i viken vid skyfall som tidigare gjort badplatsen oanvändbar sommartid.

I nuläget finns en projektplan jämte mängdförteckning, arrendeavtal för 15 år med markägarna samt en offert på genomförandet av projektet. Nu återstår att finansiera samt genomföra projektet.

Miljöinspektörens förslag:

Nämnden beslutar hos kommunstyrelsen i Lumparland anhålla om investeringsanslag för projekt Skyddszon i Snicknäs för år 2020 enligt följande;

Utgifter,	16 000 €
<u>Inkomster (Leaderbidrag 60 %)</u>	<u>9 600 €</u>
Nto	6 400 €
(Summorna exkl moms)	

Projektet definieras som investering p g a Lumparlands investeringsgräns om 3000 €.

BESLUT:

Nämnden omfattade byggnadsinspektörens beslutsförslag.

Organ

Sammanträdesdatum

Byggnads- och miljönämnden i Lemland och Lumparland

19.11.2019

Bilagor;

- Allmän projektplan Westland Ab
- Arrendeavtal
- Projektoffert

Protokolljusterarnas signaturer

Utdragets riktighet bestyrker

**Projektplan Integrerad Skyddszone
Snicknäs/Lumparland/Åland**

Revision 19:e Oktober 2018

Beställare: Rädda Lumparn ideell förening

Bilagor:

- 1. Mängdförteckning för upphandling
- 2. Skiss över Halländsk Nivåbrunn

Wetlands International AB

Peter Feuerbach

Övre Mannarp 440, 30561 Harplinge

Tel +46 707 859192

www.wetlands.se

Bild 1. Orienteringskarta

Bakgrund

Rädda Lumparn är en ideell förening där Åländska kommuner och andra intressenter försöker hitta verktyg för åtgärder som kan minska näringsbelastningen i Lumparn. Målet är att få ett friskare vatten med lägre fosforhalter för att minska algblomningar.

Snicknäsdiket transporterar tidvis stora mängder näringsämnen (se bild 5) som bidrar till övergödningen i Kapellviken, som är en vik till Lumparn. Där diket mynnar finns en remsa betesmark som ska bli våtmark.

Föreliggande projekteringsförslag är snarlik det som upprättades för anläggning av en IBZ i Kapellviken nära kyrkan och som blev anlagd under 2016. Området Snicknäs besöktes 2 gånger, hösten 2016 i samband med en dikesvandring och sommaren 2017 tillsammans med bl a Brage Willems från kommunen och Boris Lundgren med sin mor som är markägare. Vid ytterligare besök på platsen september 2018 framkom tveksamheter angående plantering med al som befarades ändra landskapsbilden. Dessutom skulle området längst i norr utmed de sista tio metrarna från fastighetsgränsen undantas och istället skulle anläggningen utvidgas upp på betesmarken längst i söder. Vid mötet förordades en ny variant där alen ersätts med bladvass och utformningen av anläggningen modifieras för med hänsyn till de nya förutsättningarna. En större förändring är att allt vatten från Snicknäsdiket kommer att passera anläggningen.

Området har sedan tidigare avvägts enligt karta nedan (bild 3).

Anläggningen bedöms kunna rena bort minst 50 % av näringen i det dikesvatten som kommer från åkermarken uppströms.

Bild 2:
Inom betesmarken
längs med stranden
föreslås en Integrerad
Skyddszon (IBZ) att
anläggas.

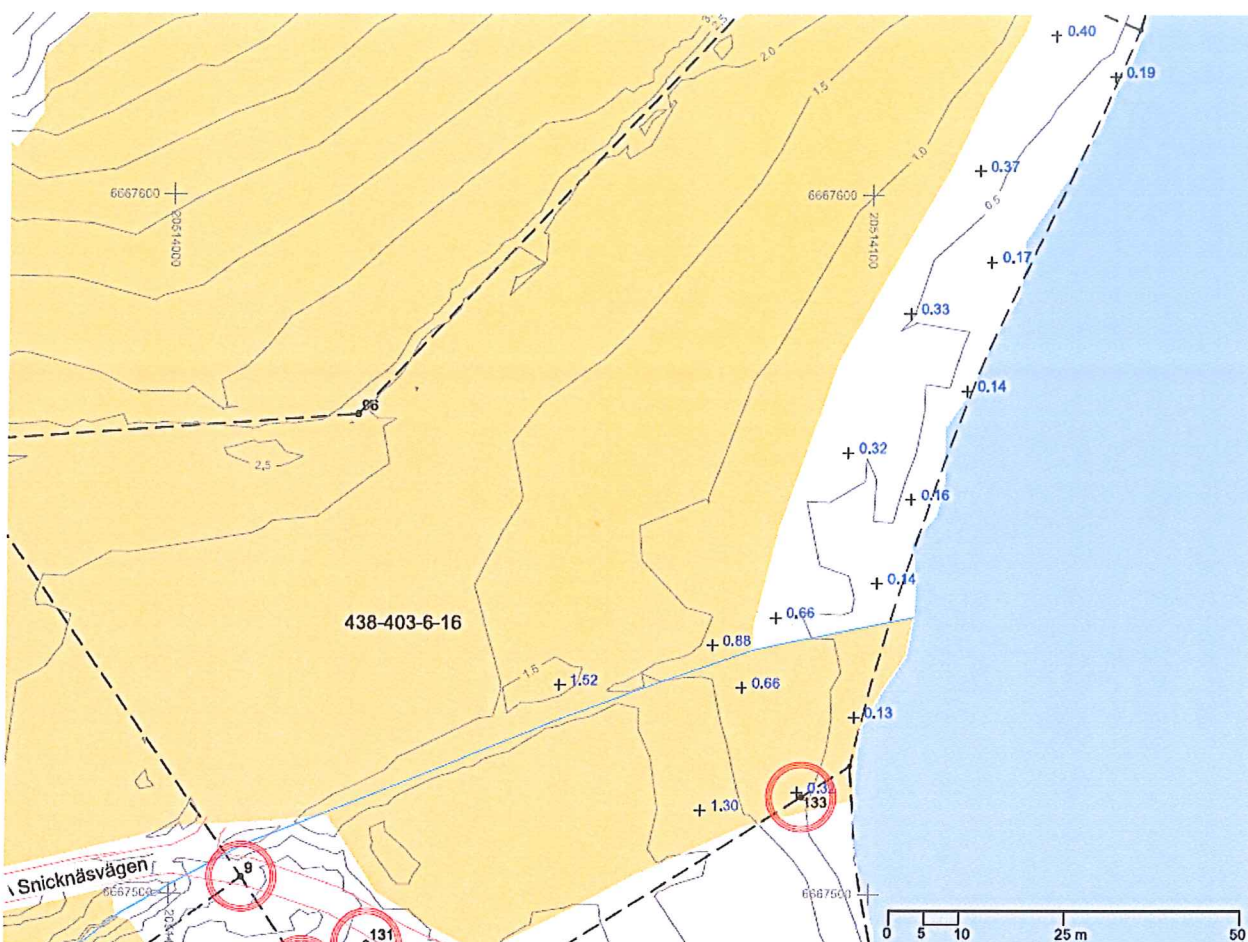

Bild 3: Avvägningsnivåer för det berörda markområdet.

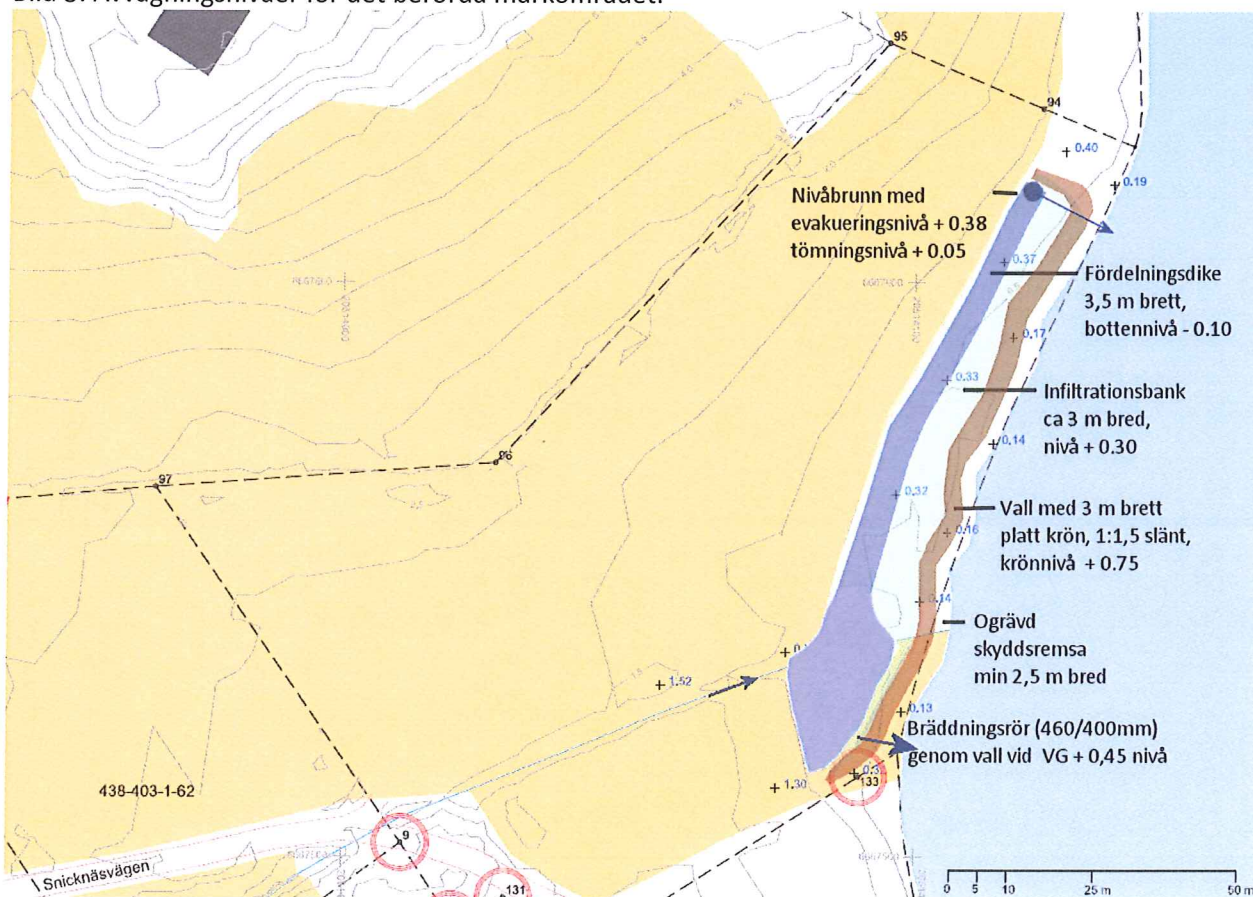

Bild 4: Principskiss för anläggningen med samtliga nivåer antecknade.

Anläggningens mått och förväntad effekt

Anläggningen blir ca 110 m lång och i genomsnitt 12 m brett, något smalare i norr och något bredare i söder. Total arealen för våtmarksområdet blir ca 0,15 ha. Tillrinningsområdet uppskattas till ca 50 ha som till stor del är åkermark. Anläggningen kommer att bli en bra kvävefälla och en mycket bra fosforfälla. Det kan antas att över 50 % av fosfor i det inkommande vattnet kan tas om hand i anläggningen. Detta beror på att det mesta fosfor lakas ut från åkermark vid några få tillfällen i samband med stora regnhändelser, särskilt efter avslutad odlingsäsong mellan höst och vår. Anläggningen kommer då initialt ha låg vattennivå och vara förberedd att ta emot det första större och näringsrika flödet. Inom den planterade översilningsbanken filtreras fosfor och fastläggs i jorden och vassen. Vassens betydelse är dock huvudsakligen att gynna en öppen jordstruktur inom översilningsbanken, som större delen av året inte kommer att stå under vatten. Trots anläggningens litenhet i förhållande till det stora avrinningsområdet så kommer ansamlad näring inte att sköljas ur vid extrema flöden. Vid extrema flöden bräddas vattnet förbi anläggningen genom särskilda bräddningsrör.

Våtmarken förstärker även områdets biologiska mångfald när det skapas värdefulla biotoper för vattenväxter, fåglar, grodor och vattensalamandrar samt evertebrater.

Bild 5: Vattnet i Snicknäsdiket är tidvis mycket näringsrikt vilket syns på den intensiva grönalgtillväxten. Näringstransporten ut till Kapellviken och Lumparn bidrar till övergödningssituationen i sjön.

Vallbyggnation in- och utlopp (se bild 4)

Massorna till invallningen grävs ut i form av ett grunt öppet dike (fördelningsdiket). Behovet till vallbyggnation beräknas till ca 280 m³. Den ca 120 m långa vallen blir ca drygt 60 cm hög, krönet skall vara platt och 3 m brett med släntlutningen 1:1,5. Det är viktigt att vallen komprimeras ordentligt genom upprepad överfart med grävmaskin. Utgrävning av diket och dess bredd i toppen anpassas till att ungefär motsvara behovet av massor till vallbyggnationen bredvid.

I söder kommer fördelningsdiket att grävas lite bredare och högre upp i terrängen. Detta kommer att generera ett mindre överskott på ca 180 m³ av schaktmassor. Dessa används för att höja upp betesmarken norr om anläggningen, men med början minst 6 meters avstånd från anläggningens grävkant. Därvid ska matjorden vid utgrävningen separeras och användas som täckning av de på betesmarken utsprida massorna från alven.

Angående relativa nivåer för in- och utlopp samt byggtekniska delar i förhållande till varandra se bild 4 (principskiss). Inloppet är Snicknäsdiaket som mynnar i en utvidgning av uppsamlingskanalen längst i söder.

Utloppet har inom anläggningen 2 vägar: Det primära utloppet vid låga och medelstora flöden är via nivåbrunnen i norr. Den skall placeras på en bädd av sprängsten och ha öppningar (110 mm) också i sidled för att anläggningens vatten skall kunna tränga in både underifrån och från sidan. (Se skissen i bilagan) Nivåbrunnens utloppsrör har dimensionen 200 mm. Det skall finnas 1 regleringsrör med handtag att sätta i brunnen i böj (se bilagan). Böjen ska skruvas fast och gummipackningen avlägsnas. Vattengången för insatsröret ska ligga strax över översilningsbankens nivå vid 0,38 m nivå (se bild 4).

Det sekundära utloppet bildas av 2 st 9m långa 450/400 mm vägtrummor där vattnet kan brädda vid extrema höglödesändelser. Trummorna läggs med minst 1% lutning ut till havet och med minst 1 m inbördes avstånd. Mycket viktigt att jorden runt rören komprimeras, gärna med hjälp av fottramp. Rören täcks med minst 50 cm jord hela vägen, så de inte kan flyta upp! Det blir således en rejäl puckel i vallens krön.

Berörda andra intressen

Markägaren önskar kunna hägna in vallen mot infiltrationssidan, så att betande nötkreatur kan vallas mellan 2 betesmarker. Strandbetet kommer längs med denna sträcka att upphöra vilket minskar strandens värde för vissa vattenfåglar främst vadarfåglar. Samtidigt kommer direkta näringsförluster till sjön genom djurtramp och avföring att upphöra, vilket är mycket positivt.

-Problem med mygg kommer inte att öka pga av det ändrade vattenregimet. Här skapas ett permanent vatten (det grunda öppna diket). Permanent vatten används av predatorer (rovinsekter), t ex olika trollsländearter eller stora skalbaggar (vattendykare) för utveckling av sina larvstadier. En trollsländelarv tillbringar ca 2-3 år i vattnet innan den omvandlas till vuxen och lever några veckors liv på land. Rovinsekterna hittar alltid till nya vatten och kommer att ta hand om ev myggelarver.

Plantering

Översilningsbanken planteras med rötter från invid växande bladvass i små grupper omfattande 1 m² (2*0,5 meter) var och med ca 6 meters inbördes avstånd utmed hela infiltrationsbankens längd.

Igångsättning och skötsel

-Vallen bör sås in med lågväxande gräsblandning (hästbetesblandning är lämplig) och ska helst slås av en gång per år, alternativt betas av.

-Första året bör vattennivån i anläggningen hållas nere, dvs nivåroret sätts inte in i nivåbrunnens utlopp. Först när det etablerats en stabil gräsvål ska insatsroret i nivåbrunnen sättas in och vattennivån i anläggningen höjas. Insatsroret kan därefter tillfälligt dras ur för några enstaka dagar, när det är behov av torrare förhållanden på angränsande åker, t ex vid sådd eller skörd.

-Det kan förväntas bli ett rikt djurliv med grodor, salamandrar och småkryp i vattnet. Lägg gärna upp stenrosen eller höga upplag av ris bredvid anläggningen, som är lämpliga bostäder och övervintringsplatser för smådjuren.

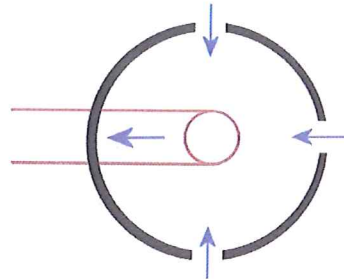
Fördelningsdiket kommer att behöva rensas på sediment som är rik på näring och som kan återföras till angränsande åker. Detta uppskattas inträffa om ca 15 -20 år.

Bilaga 1. Mängdförteckning för upphandling

Mängdförteckning		Kostnad
Etablering maskiner	1 st	
Schaktarbeten, grävning och samtidig upplägg vall	240 m ³	
Schaktarbeten, grävning och utläggning på angränsande betesmark	180 m ³	
Bräddningstrummor, 450/400 mm, 9 m	2 st	
Betongringsbrunn för utloppet, 1200/1000 mm (diameter) * 900 mm (höjd), 3 st ca 110 mm borrhål nära botten. Förzinkat järngallerlock.	1 st	
12 meter markavloppsror 200 mm, för utlopp och nivåror. 90 graders böj. Nivåroret förses med handtag av bandjärn som når upp till bunnskanten.	1 st	
Sprängsten inkl transport	8 ton	
Sättning av brunn och rörläggningar	1 st	
Insådd 400 m ² med gräs (hästbetesfröblandning), material och arbete	1 st	
Planteringsarbete med maskin, ca 15 gropar	180 st	
Stängsling av vallen, material och arbete	180 m	
Summa		

Bilaga 2. Skiss över Halländsk nivåbrunn och bilder på rördetaljer

Horisontellt och vertikalt snitt genom Halländsk Nivåbrunn
Inlopp till denna utloppsbrunn sker via makadambotten
och 3 mindre hål i brunnsväggen. Betongbrunnen är mindre känslig
för igensättning och är lättanvänd då nivåroret enkelt kan lyftas ut.

Brunnen byggs av betongringar och släta rör upp till 200 mm. Böjen måste skruvas fast och tätningsringen i den avlägsnas. Nivårör av olika längd med handtag kan användas som insatser.

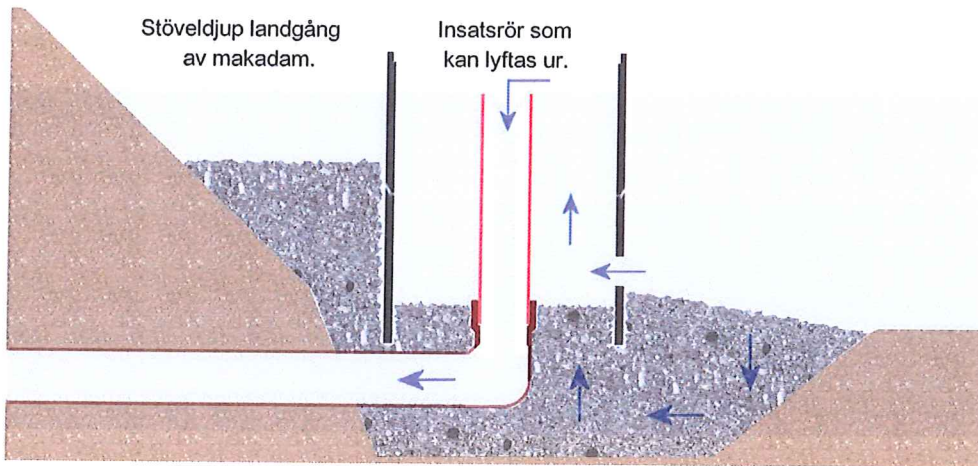

Bild 5: Nivåbrunn med insatsrör (nivårör) som ännu saknar handtag. Gummipackningen i böjen på brunnsbotten har plockats bort för enkel insättning och uttag av nivåroret.

Bild 6. Olika typer av markavloppsrör. Den med plastring som klämmer till bakomliggande gummiring är olämplig att använda.

ARRENDEAVTAL

Arrendegivare	Johanna Rautells sterbhus c/o Boris Lundgren Lemlandsvägen 150 22140 Mariehamn
Arrendetagare	Lumparlands kommun Kyrkvägen 26 22630 Lumparland
Arrenderat område	Ett ca 1700 m ² stort område från fastigheten Sjögård I, 6:16 i Klemetsby, Lumparland. Området är i dag att betrakta som delvis vassbevuxen sumpmark vid strand. Området befinner sig mellan åker- och vattenområde. Området skall användas såsom integrerad skyddszon (infiltreringsområde) för dagvatten enligt Peter Feuerbachs allmänna projektplan 19.10.2018.
Arrendets storlek	Ingen legoavgift betalas.
Arrendetid	Arrendetiden startar vid undertecknande av detta avtal och gäller t o m den 31 december 2034. Avtalet förlängs efter detta med ett år i taget om ingendera parten säger upp avtalet.
Uppsägning	Efter den 31.12.2034 tillämpas ömsesidig uppsägningstid för detta avtal om ett år.
Övriga villkor	<ul style="list-style-type: none">- Legotagaren har icke rätt att utan legogivarens skriftliga tillstånd överlåta denna legorätt till annan- Legotagaren har rätt att använda vägen fram till skyddszonen- Legotagaren ansvarar för eventuella myndighetstillstånd för åtgärder på det arrenderade området.- Legotagaren anlägger en väg till bassängen längs fastighetens södra rålinje.- Legotagaren anlägger en trumma/överfart över utfallsdiket- Legotagaren ansvarar för säkerheten och underhållet av skyddszonen. Ifall underhållet inte heller efter förbättringsuppmaning av legogivaren sköts, är detta ett lagligt skäl för hävning av arrendeavtalet.- Legotagaren har rätt att sätta upp en skylt som informerar om anläggningens tillkomst, funktion od.- Vid legotidens utgång skall området återlämnas i städad skick- Legotagaren erhåller inte vid arrendeavtalets upphörande ersättning för utförda markarbeten eller iståndsättningar.- I övrigt tillämpas bestämmelserna i jordlegolagen.

Detta avtal är uppgjort i två likadana exemplar, ett för arrendegivaren och ett för arrendetagaren.

Lumparland den 30/10 2019

Arrendegivare; Johanna Rautells sterbhus

Arrendetagare; Lumparlands kommun

B Lundgren

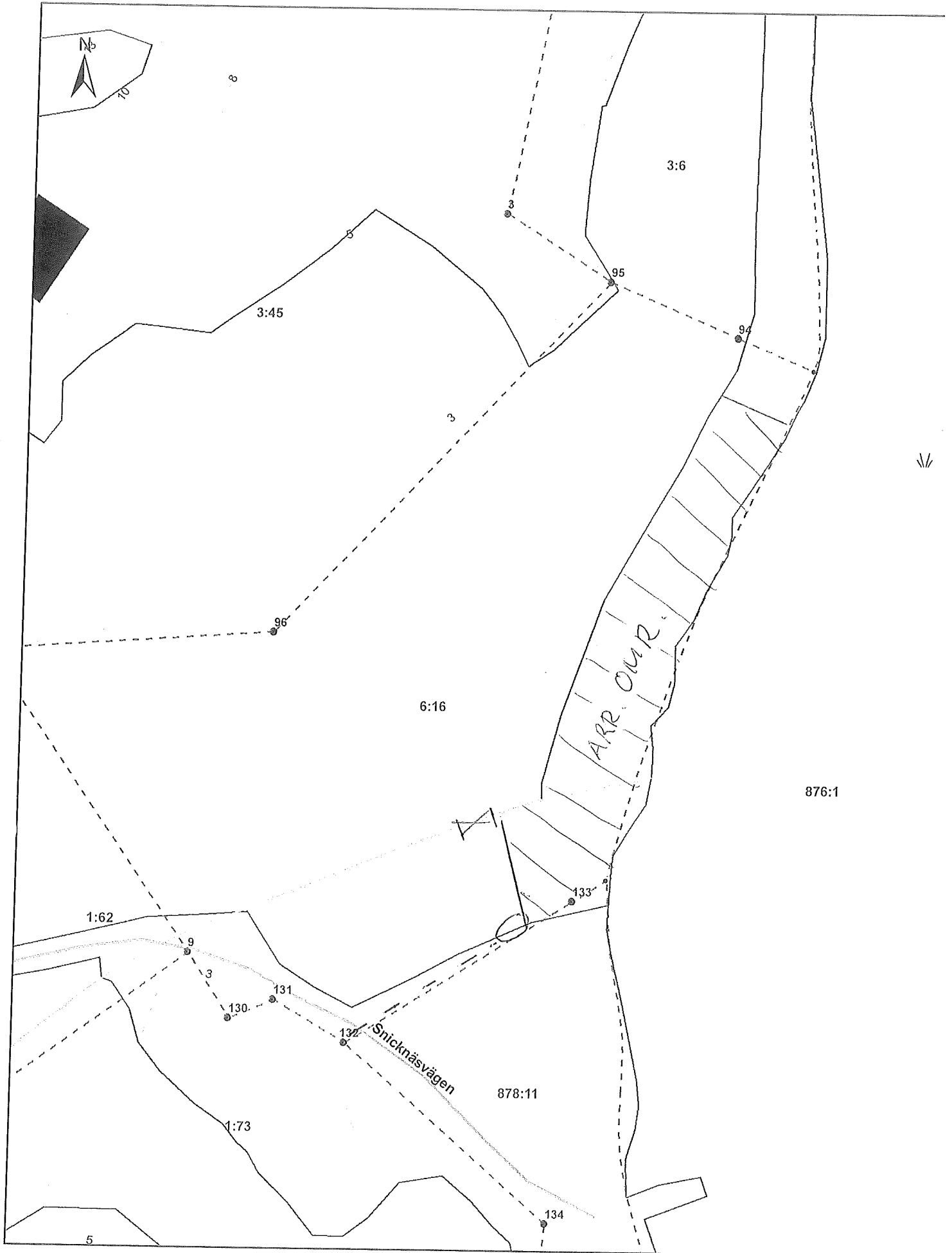
Boris Lundgren
Johanna Rautells sterbhus

Brage Wilhelms
Kommunstyrelsens ordf.

Mattias Jansryd
Kommundirektör

Bilagor

- karta över arrendeområdet
- planritning över skyddszone
- skötselplan

OFFERT

Lumparland:29.10.12019

Kund: Råddalumparn / Snicknäs projektet

Bygga skyddszone enligt bifogad projektplan av Peter Feuerbach

Arbete och allt material är inkluderat.

Pris: 14300 € exkl. moms

Mvh. Stefan Karlsson

Åkeri Söderström & Karlsson Ab

Södralumparbyvägen 47

AX-22630 Lumparland

Tel: +358400498208

+3581835600

Epost: stefan.karlsson@akeri.ax

LE/397/2019

157 §**Vattenmiljön i Granöfjärden**BMN 157 §
19.11.2019

/Utreda hur vattenflödet genom Granöfjärden och Västerfjärden kan förbättras, exempelvis genom att utöka genomsläppsytor vid tre punkter, samt möjligheten att söka Leaderbidrag för genomförande av en del av projektet. Utsläppen i fjärden kartläggs, såsom avlopp, diken m.m./
Utdrag ur verksamhetsplanen för miljövärd 2019.

Vattenprover har tagits såväl inne i Granöfjärden som utanför. Sammanfattning av provresultaten nedan;

14.11.2018;	Granöfjärden	Utanför
Kväve totalt (micro gram/l)	330	280
Fosfor totalt (micro gram/l)	24	25
Klorofyll a (micro gram/l)	3,6	<1
Siktdjup m	4,4	3,2–6,5
15.5.2019;	Granöfjärden	Utanför
Kväve totalt (micro gram/l)	310	240
Fosfor totalt (micro gram/l)	18	17
Klorofyll a (micro gram/l)	2,5	<1
Siktdjup m	2,4	3,2–6,5

Avloppssituationen i tillrinningsområdet för Granöfjärden har undersökts. Totalt finns det 24 bostads- eller fritidshus i området.

Avloppssituationen är följande;

- Kommunalt avlopp anslutet	12 st
- Kommunalt avlopp ansökt	1 st
- Färska tillstånd/godkända lösningar	4 st
- Oklar situation	7 st

Miljökonsulten Peter Feuerbach har bekantat sig med den aktuella fjärden och de analyserade vattenproverna. Hans analys och slutsatser framgår ur bifogad rapport.

LR Beslut 91 S4, 15.5.2019 gäller ett avslag på en anhållan om att landskapsregeringen skulle finansiera en muddring av Vadsund (Granöfjärdens södra inlopp). Landskapsregeringen har bedömt projektet som omotiverat såväl ur miljösynvinkel som ur fiskevärdssynvinkel. Projektet kunde eventuellt finansieras som ett Leader projekt.

Sammanfattning

Då man granskar speciellt fosfor värdena samt siktdjupet kan man konstatera att vattenkvaliteten i Granöfjärden inte är så dålig man först kunde anta.

En ombyggnad av vägbanken till Granö samt en muddring av Vadsund skulle säkert förbättra vattengenomströmningen något i Granöfjärden men inte nödvändigtvis i någon betydande mån.

Avloppsutsläppen från bosättningen kring Granöfjärden är under kontroll. Genom små tillsynsinsatser kan den förbättras så att den blir riktigt bra.

Miljöinspektörens beslutsförslag:

Nämnden föreslår för kommunstyrelsen i Lemland att nämnden fortsätter arbetet med Granöfjärdens vatten på följande sätt,

- Fortsatta vattenprovtagningar i området
- Tillsyn av de oklara enskilda avloppen

BESLUT:

Nämnden omfattade miljöinspektörens beslutsförslag.

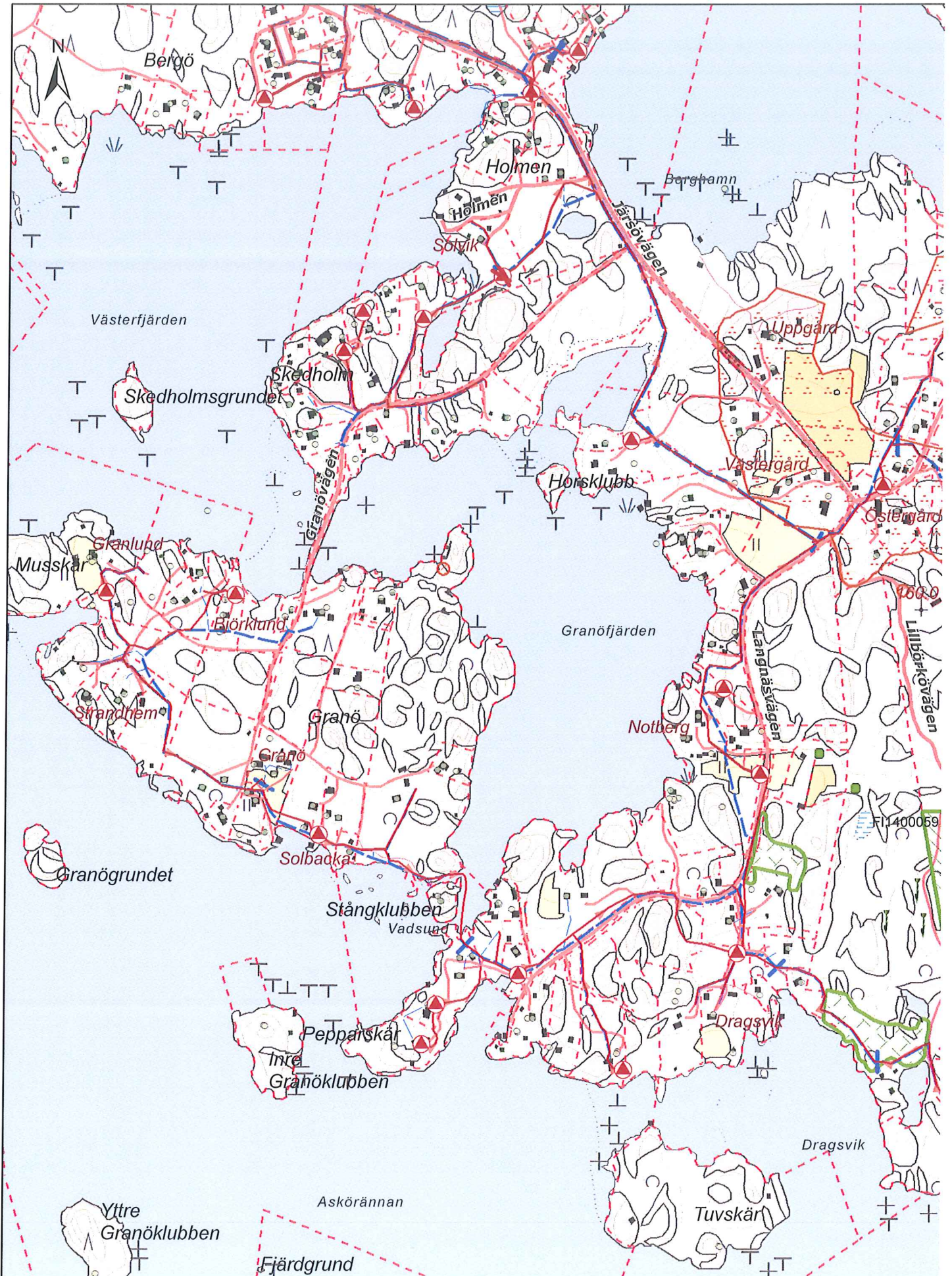
Bilagor;

Karta över området

Resultat av provtagningar

Rapport från Peter Feuerbach

LR Beslut 91 S4, 15.5.2019

Ålands Vatten- och Miljöprovtagning

Fältprotokoll

Datum	14.11.2018	
Tidpunkt		
Väder	8/8 dimma	
Vind	W-NW 1-3 m/s	
Lufttemperatur °C	7- 8	Vattenstånd - 4 cm
Provtagningsplats	Granöfjärden, Lemland	
Totaldjup		
Provtagare	Stefan Pennanen	

Siktdjup

Provpunkt	Djup, m	Temperatur	Sammel prov	Siktdjup, m	Hach O2 mg/l	Hach O2 %	Total djup
Granöfjärden	1	6,7		4,4	11,2	96	6,5
N 60 01 095 E 19 59 299	3	6,7			11,2	96	
	5	6,7			11,1	95	
	6	6,7			11,1	95	
Referenspunkt 1	1	7,0		6,5	11,6	100	6,5
N 60 00 793 E 19 58 667	5	7,0			11,6	100	
	5,5	7,0			11,6	100	
Referenspunkt 2	1	7,0		3,2	11,3	97	3,2
N 60 01 256 E 19 58 443	2,2	7,0			11,3	97	

Anmärkning

Syre mäts i fält med Hach HQ30d

SYNLAB Analytics & Services Sweden AB

Box 1083, 581 10 Linköping · Tel: 013-25 49 00 · Fax: 013-12 17 28
ORG.NR 556152-0916 STYRELSENS SÄTE: LINKÖPING

Akred. nr 1006
Provning
ISO/IEC 17025

RAPPORT

Sida 1 (1)

utfärdad av ackrediterat laboratorium
REPORT issued by an Accredited Laboratory

Rapport Nr 18441834

Uppdragsgivare

Ålands Vatten & Miljöprovtagning
c/o Stefan Pennanen
Stefan Pennanen
226 10 LEMLAND
ÅLAND

Avser

Recipientundersökning

Havsvatten

Avrinningsområde : Lemlands kommun
Provplats : Granöfjärden
 : Granöfjärden

Information om provet och provtagningen

Provtagningsdatum	: 2018-11-14	Ankomstdatum	: 2018-11-14
Provtagningsstidpunkt	: 09:45	Ankomsttidpunkt	: 2120
Temperatur vid provtagning	: 6.7 °C	Temperatur vid ankomst	: 5 °C
Provets märkning	: Granöfjärden, 1 m		
Provtagare	: Stefan Pennanen		

Analysresultat

Metodbeteckning	Analys/Undersökning av	Resultat	Mätosäkerhet	Enhet
SS-EN/ISO 11732:2005	Ammoniumkväve NH ₄ -N (1)	28	±4.20	µg/l
SS-EN/ISO 11732:2005	Ammoniumkväve NH ₄ -N (1)	2.00	±0.30	umol/l
SS-EN ISO 13395:1996	Nitrat + nitritkväve, NO ₂ -N (1)	10	±1.5	µg/l
SS-EN ISO 13395:1996	Nitritkväve, NO ₂ -N (1)	1.4	±0.21	µg/l
SS-EN ISO 13395:1996	Nitritkväve, NO ₂ -N (1)	0.10	±0.02	umol/l
Beräknad	Nitratkväve, NO ₃ -N (1)	8.6		µg/l
Beräknad	Nitratkväve, NO ₃ -N (1)	0.61		umol/l
SS-EN ISO 11905-1:1997	Kväve total, N (1)	330	±49.5	µg/l
SS-EN ISO 11905-1:1997	Kväve total, N (1)	23.57	±3.54	umol/l
SS-EN ISO 15681-2:2005	Fosfatfosfor, PO ₄ -P (1)	9.2	±1.84	µg/l
SS-EN ISO 15681-2:2005	Fosfatfosfor, PO ₄ -P (1)	0.30	±0.06	umol/l
SS-EN ISO 15681-2:2005	Fosfor total, P (1)	24	±4.80	µg/l
SS-EN ISO 15681-2:2005	Fosfor tot, P (1)	0.77	±0.15	umol/l
SS 028146-1 mod	Klorofyll a	3.6	±0.7	µg/l

(1) Resultat levererat av SYNLAB Umeå

Angiven mätosäkerhet är beräknad med täckningsfaktor $k = 2$. Mätosäkerheten för ackrediterade mikrobiologiska analyser kan erhållas från laboratoriet efter begäran.

Linköping 2018-11-30

Rapporten har granskats och godkänts av

Frida Björklund
Analysansvarig

Kontrollnr 6589 1451 6753 8217

Resultat avser endast det insända provet. Såvida laboratoriet inte skriftligen godkänt annat, får rapporten endast återges i sin helhet.

Granöfjärden, Lemland 14.11.2018

Kartor: Visningsinställningar: Rutter: Söök

Granöfjärden, Lemland 14.11.2018 - MapSource
Arkiv Redigera Sök Överför Visa Verktyg Hjälpprogram Hjälp

150 m Högst

Visa alla waypoints i följande kategori:
Alla kategorier

Objekt	Symbol	Position
Granöfjärden		N50 01.095 E19 58.299
Referenspunkt 1		N50 00.793 E19 58.667
Referenspunkt 2		N50 01.256 E19 58.443

0 valda objekt. Lat:Lon: hdd°mm:mmmm(1105.84) N50 01.033 E19 58.668, 7 m

SYNLAB Analytics & Services Sweden AB
Box 1083, 581 10 Linköping · Tel: 013-25 49 00 · Fax: 013-12 17 28
ORG.NR 556152-0916 STYRELSENS SÄTE: LINKÖPING

Akkred. nr 1006
Provning
ISO/IEC 17025

RAPPORT

Sida 1 (1)

utfärdad av ackrediterat laboratorium
REPORT issued by an Accredited Laboratory

Rapport Nr 18441836

Uppdragsgivare

Ålands Vatten & Miljöprovtagning
c/o Stefan Pennanen
Stefan Pennanen
226 10 LEMLAND
ÅLAND

Avser

Recipientundersökning

Havsvatten

Avrinningsområde : Lemlands kommun
Provplats : Granöfjärden
: Referenspunkt 1

Information om provet och provtagningen

Provtagningsdatum	: 2018-11-14	Ankomstdatum	: 2018-11-14
Provtagningsstidpunkt	: 10:30	Ankomsttidpunkt	: 2120
Temperatur vid provtagning	: 7.0 °C	Temperatur vid ankomst	: 5 °C
Provets märkning	: Referenspunkt 1, 1 m		
Provtagare	: Stefan Pennanen		

Analysresultat

Metodbeteckning	Analys/Undersökning av	Resultat	Mätosäkerhet	Enhet
SS-EN/ISO 11732:2005	Ammoniumkväve NH ₄ -N (1)	17	±2.55	µg/l
SS-EN/ISO 11732:2005	Ammoniumkväve NH ₄ -N (1)	1.21	±0.18	µmol/l
SS-EN ISO 13395:1996	Nitrat + nitritkväve, NO ₂ -N (1)	23	±3.5	µg/l
SS-EN ISO 13395:1996	Nitritkväve, NO ₂ -N (1)	5.9	±0.89	µg/l
SS-EN ISO 13395:1996	Nitritkväve, NO ₂ -N (1)	0.42	±0.06	µmol/l
Beräknad	Nitratkväve, NO ₃ -N (1)	17		µg/l
Beräknad	Nitratkväve, NO ₃ -N (1)	1.21		µmol/l
SS-EN ISO 11905-1:1997	Kväve total, N (1)	280	±42.0	µg/l
SS-EN ISO 11905-1:1997	Kväve total, N (1)	20.00	±3.00	µmol/l
SS-EN ISO 15681-2:2005	Fosfatfosfor, PO ₄ -P (1)	17	±3.40	µg/l
SS-EN ISO 15681-2:2005	Fosfatfosfor, PO ₄ -P (1)	0.55	±0.11	µmol/l
SS-EN ISO 15681-2:2005	Fosfor total, P (1)	25	±5.00	µg/l
SS-EN ISO 15681-2:2005	Fosfor tot, P (1)	0.81	±0.16	µmol/l
SS 028146-1 mod	Klorofyll a	< 1	±0.7	µg/l

(1) Resultat levererat av SYNLAB Umeå

Angiven mätosäkerhet är beräknad med täckningsfaktor $k = 2$. Mätosäkerheten för ackrediterade mikrobiologiska analyser kan erhållas från laboratoriet efter begäran.

Linköping 2018-11-30

Rapporten har granskats och godkänts av

Frida Björklund
Analysansvarig

Kontrollnr 6389 1551 6753 8917

Resultat avser endast det insända provet. Såvida laboratoriet inte skriftligen godkänt annat, får rapporten endast återges i sin helhet.

SYNLAB Analytics & Services Sweden AB

Box 1083, 581 10 Linköping · Tel: 013-25 49 00 · Fax: 013-12 17 28
ORG.NR 556152-0916 STYRELSENS SÄTE: LINKÖPING

Akred. nr 1006
Provning
ISO/IEC 17025

RAPPORT

Sida 1 (1)

utfärdad av ackrediterat laboratorium

REPORT issued by an Accredited Laboratory

Rapport Nr 18441835

Uppdragsgivare

Ålands Vatten & Miljöprovtagning

c/o Stefan Pennanen

Stefan Pennanen

226 10 LEMLAND

ÅLAND

Avser

Recipientundersökning

Havsvatten

Avrinningsområde : Lemlands kommun
Provplats : Granöfjärden
 : Referenspunkt 2

Information om provet och provtagningen

Provtagningsdatum	: 2018-11-14	Ankomstdatum	: 2018-11-14
Provtagningsstidpunkt	: 11:00	Ankomsttidpunkt	: 2120
Temperatur vid provtagning	: 7.0 °C	Temperatur vid ankomst	: 5 °C
Provet märkning	: Referenspunkt 2, 1 m		
Provtagare	: Stefan Pennanen		

Analysresultat

Metodbeteckning	Analys/Undersökning av	Resultat	Mätosäkerhet	Enhet
SS-EN/ISO 11732:2005	Ammoniumkväve NH ₄ -N (1)	17	±2.55	µg/l
SS-EN/ISO 11732:2005	Ammoniumkväve NH ₄ -N (1)	1.21	±0.18	µmol/l
SS-EN ISO 13395:1996	Nitrat + nitritkväve, NO ₂ -N (1)	22	±3.3	µg/l
SS-EN ISO 13395:1996	Nitritkväve, NO ₂ -N (1)	5.3	±0.79	µg/l
SS-EN ISO 13395:1996	Nitritkväve, NO ₂ -N (1)	0.38	±0.06	µmol/l
Beräknad	Nitratkväve, NO ₃ -N (1)	17		µg/l
Beräknad	Nitratkväve, NO ₃ -N (1)	1.21		µmol/l
SS-EN ISO 11905-1:1997	Kväve total, N (1)	280	±42.0	µg/l
SS-EN ISO 11905-1:1997	Kväve total, N (1)	20.00	±3.00	µmol/l
SS-EN ISO 15681-2:2005	Fosfatfosfor, PO ₄ -P (1)	16	±3.20	µg/l
SS-EN ISO 15681-2:2005	Fosfatfosfor, PO ₄ -P (1)	0.52	±0.10	µmol/l
SS-EN ISO 15681-2:2005	Fosfor total, P (1)	24	±4.80	µg/l
SS-EN ISO 15681-2:2005	Fosfor tot, P (1)	0.77	±0.15	µmol/l
SS 028146-1 mod	Klorofyll a	< 1	±0.7	µg/l

(1) Resultat levererat av SYNLAB Umeå

Angiven mätosäkerhet är beräknad med täckningsfaktor $k = 2$. Mätosäkerheten för ackrediterade mikrobiologiska analyser kan erhållas från laboratoriet efter begäran.

Linköping 2018-11-30

Rapporten har granskats och godkänts av

Frida Björklund
Analysansvarig

Kontrollnr 6485 1251 6854 8412

Resultat avser endast det insända provet. Såvida laboratoriet inte skriftligen godkänt annat, får rapporten endast återges i sin helhet.

SYNLAB Analytics & Services Sweden AB

Box 1083, 581 10 Linköping · Tel: 013-25 49 00 · Fax: 013-12 17 28
ORG.NR 556152-0916 STYRELSENS SÄTE: LINKÖPING

Akred. nr 1006
Provning
ISO/IEC 17025

RAPPORT

Sida 1 (1)

utfärdad av ackrediterat laboratorium

REPORT issued by an Accredited Laboratory

Rapport Nr 19166128

Uppdragsgivare

Ålands Vatten & Miljöprovtagning

c/o Stefan Pennanen

Stefan Pennanen

226 10 LEMLAND

ÅLAND

Avser

Recipientundersökning

Havsvatten

Avrinningsområde : Lemlands kommun
Provplats : Granöfjärden
.: Granöfjärden

Information om provet och provtagningen

Provtagningsdatum	: 2019-05-15	Ankomstdatum	: 2019-05-15
Provtagningsstidpunkt	: 10:40	Ankomsttidpunkt	: 2210
Temperatur vid provtagning	: 10.9 °C	Temperatur vid ankomst	: 4 °C
Provets märkning	: Granöfjärden, 1 m		
Provtagare	: Stefan Pennanen		

Analysresultat

Metodbeteckning	Analys/Undersökning av	Resultat	Mätosäkerhet	Enhet
SS-EN/ISO 11732:2005	Ammoniumkväve NH ₄ -N (1)	4	±0.60	µg/l
SS-EN/ISO 11732:2005	Ammoniumkväve NH ₄ -N (1)	0.29	±0.04	µmol/l
SS-EN ISO 13395:1996	Nitrat + nitritkväve, NO ₂ -N (1)	< 1	±0.30	µg/l
SS-EN ISO 13395:1996	Nitritkväve, NO ₂ -N (1)	1.2	±0.18	µg/l
SS-EN ISO 13395:1996	Nitritkväve, NO ₂ -N (1)	0.09	±0.01	µmol/l
Beräknad	Nitratkväve, NO ₃ -N (1)	< 5.0		µg/l
Beräknad	Nitratkväve, NO ₃ -N (1)	< 0.36		µmol/l
SS-EN ISO 11905-1:1997	Kväve total, N (1)	310	±46.5	µg/l
SS-EN ISO 11905-1:1997	Kväve total, N (1)	22.14	±3.32	µmol/l
SS-EN ISO 15681-2:2005	Fosfatfosfor, PO ₄ -P (1)	2.8	±0.56	µg/l
SS-EN ISO 15681-2:2005	Fosfatfosfor, PO ₄ -P (1)	0.09	±0.02	µmol/l
SS-EN ISO 15681-2:2005	Fosfor total, P (1)	18	±3.60	µg/l
SS-EN ISO 15681-2:2005	Fosfor tot, P (1)	0.58	±0.12	µmol/l
SS 028146-1 mod	Klorofyll a	2.5	±0.7	µg/l

(1) Resultat levererat av SYNLAB Umeå

Angiven mätosäkerhet är beräknad med täckningsfaktor $k = 2$. Mätosäkerheten för ackrediterade mikrobiologiska analyser kan erhållas från laboratoriet efter begäran.

Linköping 2019-05-28

Rapporten har granskats och godkänts av

Sofi Jonsson
Granskningsansvarig

Kontrollnr 7183 0782 1631 3081

Resultat avser endast det insända provet. Såvida laboratoriet inte skriftligen godkänt annat, får rapporten endast återges i sin helhet.

SYNLAB Analytics & Services Sweden AB
Box 1083, 581 10 Linköping · Tel: 013-25 49 00 · Fax: 013-12 17 28
ORG.NR 556152-0916 STYRELSENS SÄTE: LINKÖPING

Akcred. nr 1006
Provning
ISO/IEC 17025

RAPPORT

Sida 1 (1)

utfärdad av ackrediterat laboratorium
REPORT issued by an Accredited Laboratory

Rapport Nr 19166127

Uppdragsgivare

Ålands Vatten & Miljöprovtagning
c/o Stefan Pennanen
Stefan Pennanen
226 10 LEMLAND
ÅLAND

Avser

Recipientundersökning

Havsvatten

Avrinningsområde : Lemlands kommun
Provplats : Granöfjärden
Referenspunkt 1

Information om provet och provtagningen

Provtagningsdatum	: 2019-05-15	Ankomstdatum	: 2019-05-15
Provtagningsstidpunkt	: 10:10	Ankomsttidpunkt	: 2210
Temperatur vid provtagning	: 7.2 °C	Temperatur vid ankomst	: 4 °C
Provets märkning	: Referenspunkt 1. 1 m		
Provtagare	: Stefan Pennanen		

Analysresultat

Metodbeteckning	Analys/Undersökning av	Resultat	Mätosäkerhet	Enhet
SS-EN/ISO 11732:2005	Ammoniumkväve NH4-N (1)	3	±0.60	µg/l
SS-EN/ISO 11732:2005	Ammoniumkväve NH4-N (1)	0.21	±0.04	umol/l
SS-EN ISO 13395:1996	Nitrat + nitritkväve, NO23-N (1)	< 1	±0.30	µg/l
SS-EN ISO 13395:1996	Nitritkväve, NO2-N (1)	< 1.0	±0.15	µg/l
SS-EN ISO 13395:1996	Nitritkväve, NO2-N (1)	< 0.07	±0.01	umol/l
Beräknad	Nitratkväve, NO3-N (1)	< 5.0		µg/l
Beräknad	Nitratkväve, NO3-N (1)	< 0.36		umol/l
SS-EN ISO 11905-1:1997	Kväve total, N (1)	240	± 36.0	µg/l
SS-EN ISO 11905-1:1997	Kväve total, N (1)	17.14	±2.57	umol/l
SS-EN ISO 15681-2:2005	Fosfatfosfor, PO4-P (1)	7.5	±1.50	µg/l
SS-EN ISO 15681-2:2005	Fosfatfosfor, PO4-P (1)	0.24	±0.05	umol/l
SS-EN ISO 15681-2:2005	Fosfor total, P (1)	17	±3.40	µg/l
SS-EN ISO 15681-2:2005	Fosfor tot, P (1)	0.55	±0.11	umol/l
SS 028146-1 mod	Klorofyll a	< 1	±0.7	µg/l

(1) Resultat levererat av SYNLAB Umeå

Angiven mätosäkerhet är beräknad med täckningsfaktor $k = 2$. Mätosäkerheten för ackrediterade mikrobiologiska analyser kan erhållas från laboratoriet efter begäran.

Linköping 2019-05-28

Rapporten har granskats och godkänts av

Sofi Jonsson
Granskningsansvarig

Kontrollnr 7285 0280 1637 3281

Resultat avser endast det insända provet. Såvida laboratoriet inte skriftligen godkänt annat, får rapporten endast återges i sin helhet.

SYNLAB Analytiks & Services Sweden AB

Box 1083, 581 10 Linköping · Tel: 013-25 49 00 · Fax: 013-12 17 28
ORG.NR 556152-0916 STYRELSENS SÄTE: LINKÖPING

Akred. nr 1006
Provning
ISO/IEC 17025

RAPPORT

Sida 1 (1)

utfärdad av ackrediterat laboratorium

REPORT issued by an Accredited Laboratory

Rapport Nr 19166129

Uppdragsgivare

Ålands Vatten & Miljöprovtagning

c/o Stefan Pennanen

Stefan Pennanen

226 10 LEMLAND

ÅLAND

Avser

Recipientundersökning

Havsvatten

Avrinningsområde : Lemlands kommun
Provplats : Granöfjärden
Referenspunkt 2

Information om provet och provtagningen

Provtagningsdatum	: 2019-05-15	Ankomstdatum	: 2019-05-15
Provtagningsstidpunkt	: 09:30	Ankomsttidpunkt	: 2210
Temperatur vid provtagning	: 8.0 °C	Temperatur vid ankomst	: 4 °C
Provets märkning	: Referenspunkt 2, 1 m		
Provtagare	: Stefan Pennanen		

Analysresultat

Metodbeteckning	Analys/Undersökning av	Resultat	Mätosäkerhet	Enhet
SS-EN/ISO 11732:2005	Ammoniumkväve NH ₄ -N (1)	4	±0.60	µg/l
SS-EN/ISO 11732:2005	Ammoniumkväve NH ₄ -N (1)	0.29	±0.04	µmol/l
SS-EN ISO 13395:1996	Nitrat + nitritkväve, NO ₂ -N (1)	< 1	±0.30	µg/l
SS-EN ISO 13395:1996	Nitritkväve, NO ₂ -N (1)	< 1.0	±0.15	µg/l
SS-EN ISO 13395:1996	Nitritkväve, NO ₂ -N (1)	< 0.07	±0.01	µmol/l
Beräknad	Nitratkväve, NO ₃ -N (1)	< 5.0		µg/l
Beräknad	Nitratkväve, NO ₃ -N (1)	< 0.36		µmol/l
SS-EN ISO 11905-1:1997	Kväve total, N (1)	240	±36.0	µg/l
SS-EN ISO 11905-1:1997	Kväve total, N (1)	17.14	±2.57	µmol/l
SS-EN ISO 15681-2:2005	Fosfatfosfor, PO ₄ -P (1)	6.6	±1.32	µg/l
SS-EN ISO 15681-2:2005	Fosfatfosfor, PO ₄ -P (1)	0.21	±0.04	µmol/l
SS-EN ISO 15681-2:2005	Fosfor total, P (1)	17	±3.40	µg/l
SS-EN ISO 15681-2:2005	Fosfor tot, P (1)	0.55	±0.11	µmol/l
SS 028146-1 mod	Klorofyll a	< 1	±0.7	µg/l

(1) Resultat levererat av SYNLAB Umeå

Angiven mätosäkerhet är beräknad med täckningsfaktor $k = 2$. Mätosäkerheten för ackrediterade mikrobiologiska analyser kan erhållas från laboratoriet efter begäran.

Linköping 2019-05-28

Rapporten har granskats och godkänts av

Sofi Jonsson
Granskningsansvarig

Kontrollnr 7084 0186 1630 3787

Resultat avser endast det insända provet. Såvida laboratoriet inte skriftligen godkänt annat, får rapporten endast återges i sin helhet.

Ålands Vatten- och Miljöprovtagning

Fältprotokoll

Datum	15.05.2019	
Tidpunkt		
Väder	0/8	
Vind	S-SW 1-4 m/s	
Lufttemperatur °C	+10	Vattenstånd - 7 cm
Provtagningsplats	Granöfjärden, Lemland	
Totaldjup		
Provtagare	Stefan Pennanen	

Siktdjup

Provpunkt	Djup, m	Temperatur	Sammel prov	Siktdjup, m	Hach O2 mg/l	Hach O2 %	Total djup
Granöfjärden	1	10,9		2,4	10,8	101	6,5
N 60 01 095 E 19 59 299	3	10,8			10,8	100	
	5	10,4			10,2	94	
	6	10,2			10,6	97	
Referenspunkt 1	1	7,2		6,5	12,3	105	6,5
N 60 00 793 E 19 58 667	5	6,7			12,3	103	
	5,5	6,7			12,3	103	
Referenspunkt 2	1	8,0		3,2	12,4	108	3,2
N 60 01 256 E 19 58 443	2,2	7,4			12,5	107	

Anmärkning

Syre mäts i fält med Hach HQ30d
Siktdjup bestäms med Secci-skiva

Peter Feuerbach
2019-10-08

Wetlands International AB

Övre Mannarp 440, 30561 Harplinge.
www.wetlands.se +46 707-859192.

Utlåtande Granöfjärden/Lemland

Uppdragsgivare: Lemlands kommun, Kommunrundan 7, AX-22610 LEMLAND, Finland

Bild 1. Översiktskarta över Granöfjärden med öppningarna mot havet markerad med röd pil.

Bakgrund

Kommunen önskar att få utrett om det är möjligt att öka vattenflödet genom innanhavet Granöfjärden samt förbättra för småbåtstrafik. Undertecknad har tagit del av Social- och miljöavdelningens protokoll, Miljöbyrå, från den 15 maj 2019. I protokollet redovisas för handläggningen av en ansökan om finansiering av ökning av vattendjupet i Granöfjärdens utlopp vid Vadsundet i Järsö.

Anhållan avslogs av landskapsregeringen bl a pga att det inte finns miljömässiga fördelar samt att det inte finns fördelar ur fiskevårdsmässig synvinkel. I beslutet hänvisas även till att det kan finnas finansieringsmöjligheter inom Leader Åland. Projektet behöver dock miljöprövas då det påverkade vattenområdet blir större än 50 m² och då muddermassorna behöver deponeras på godkänd plats.

Vidare har undertecknad fått möjlighet att besöka området den 24 maj 2019 och fått ta del av provtagningsresultat gällande näringsämnen i dels Granöfjärden och dels från två referenspunkter i anslutande öppet hav i norr och söder.

Visuella intryck från besöket på plats

Bild 2. Vy över Granöfjärden

Utmärkande för fjärden är att det längs med stränderna bara finns lite bladvass som dessutom är klen till växten. Detta indikerar ett rent vatten utan höga halter av näringsämnen kväve och fosfor. De delvis öppna stränderna ger bra förutsättningar för ett mångfacetterat fågelliv och utmärkta förutsättningar för friluftslivet.

Vattnet har vid besökstillfället varit klart med mycket bra siktdjup, vilket också varit fallet vid provtagningen från den 14:e november 2018, då siktdjupet enligt protokollet varit 4,4 meter.

Bild 3. Granöfjärdens norra öppning. Till vänster om vägen syns de 2 stora vägtrummornas mynning på havssidan.

Bild 4. Granöfjärdens södra öppning vid Vadsundet, som används för passage med båtar.

Av allt att döma fungerar båda öppningar mot havet. Det finns inga uppenbara tecken som indikerar problem med vattenutbyte och genomströmning.

Näringsämnen i fjärden och utanför till havs

Synlab har på uppdrag av Ålands Vatten & Miljöprovtagning analyserat jämförande vattenprover från fjärden och havsområdena utanför. Provtagningsdatumet är mitten av november, vilket var ett bra val då höstflödena i diken har kommit igång och därmed ev påverkan från landavrinning till Granöfjärden kan fångas upp. Resultaten visar överlag på mycket låga halter av näringsämnen. För fosfor finns inga skillnader mellan fjärden och havsområdena utanför. För kvävet finns en liten förhöjning i fjärden som dock ligger mycket nära analysmetodens felmarginal. De viktigaste parametrar är totalkväve och totalfosfor, som redovisas i egen tabell nedan.

Mätresultat (Synlab nr 184418 34-36)	Totalt N, mikrogram/liter	Totalt P mikrogram/liter
Granöfjärden	330	24
Referenspunkt 1, hav i söder	280	25
Referenspunkt 2, hav i norr	280	24

Tabell 3. Utvalda resultat för uppmätta halter av näringsämnen.

Bedömning

Det kan konstateras att det inte finns någon övergödningssituation i fjärden. Detta beror delvis på att det finns relativt lite jordbruksmark inom avrinningsområdet (se gulmarkerade områden på bild 1, sid 1). Från intensivt odlad jordbruksmark kan det finnas risk för urskjöljning av näringsämnen men så är inte fallet runt Granöfjärden.

För det andra är vattenutbytet med havet en del av den nu gynsamma situationen. Den norra passagen genom trummorna spelar uppenbart en mindre roll än vattenutbytet via det mycket större Vadsundet i söder.

Vadsundet uppges av lokalbefolkningen att grundas upp. Det har framförts farhågor att uppgrundningen kan leda till minskad omsättning av fjärdens vatten samt att båttrafiken kommer att hindras.

Undertecknad delar dessa farhågor och bedömer det därför vara en lämplig åtgärd att muddra Vadsundet. Syftet är att säkra nuvarande bra vattensituation i fjärden. Det är bättre att föregripa framtida försämringar, än att invänta dessa och reagera först när skadan skett. Det är uppenbart så, att en uppgrundning av Vadsundet förr eller senare kan leda till skada för organismer i vattnet samt kan leda till försämring av livsmiljöerna för många arter utmed stränderna. Problemet med denna typ av förändringar är att de ofta uppträder plötsligt och därefter utvecklas vidare väldigt fort. Detta kan leda till skadeverkningar innan samhället i sin tur hinner reagera med motåtgärder.

Att upprätthålla farleden genom Vadsundet bör också ses mot bakgrund av en levande landsbygd utanför Ålands större samhällen. Möjligheten till ett rikt och omväxlande friluftsliv med anknytning till havet är en viktig förutsättning för Ålands landskommuner att växa och upprätthålla en bra service för de fastboende.

Protokoll fört vid enskild föredragning

Social- och miljöavdelningen

Miljöbyrå, S4

Beslutande	Föredragande	Justerat
Vicelantråd Camilla Gunell	Miljöingenjör Stig Abrahamsson	Omedelbart

Ärende/Dnr/Exp.	Beslut
-----------------	--------

Nr 51

Ökning av vattendjupet och därmed genomströmningen av vatten i Vadsund som är utloppet från Granöfjärden i

Järsö, Lemland

ÅLR 2019/3117

91 S4

Bakgrund:

Sökande har inlämnat en anhållan om att landskapsregeringen skulle finansiera en ökning av vattendjupet i Vadsund som är utloppet från Granöfjärden i Järsö, Lemland, med motivering att detta skulle innebära en förbättring av/för:

- Vattenkvaliteten i Granöfjärden
- Vandringsled för fisk (Lekområde för gädda m.fl.)
- Båttrafiken

Detta skulle innebära muddrings- och möjligen sprängningsarbeten i sundet. Enligt sökandes uppgift har landskapsregeringen utfört denna typ av åtgärder två gånger tidigare. En ny muddring som skulle öka vattendjupen med en meter skulle enligt sökanden "stå sig" i minst hundra år. Lösa muddringsmassor skulle enligt sökandes förslag kunna dumpas på i anhållan anvisat område då sökanden enligt egen uppgift har rådighet över anvisat vattenområde.

Beslut:

Anhållan avslås.

Motivering:

Projektet bedöms ur miljömässig synvinkel inte vara motiverat och enligt fiskeribyran inte heller motiverat ur fiskevårdsmässig synvinkel. Landskapsregeringen har därutöver inte budgeterade medel för finansiering av denna typ av vattenföretag.

Information:

Finansiering av projektet kunde möjligen vara aktuell genom LEADER finansiering. Information om inlämnande av LEADER ansökan finns på www.leader.ax.

I LF 2008:130 om miljöskydd §1, anges vilka verksamheter som kräver tillstånd eller miljögranskning. Vattenföretag så som fyllning, pållning, grävning, muddring eller rensning i ett vattenområde större än 50 m² kräver miljögranskning. Omfattar arbetet mer än 500 m² i vattenområde krävs ett miljötillstånd. Vill sökanden deponera muddermassorna i ett vattenområde måste även det miljöprövas i samband med prövningen av själva muddringen.

Ansökan om granskning eller tillstånd för vattenföretag görs till ÅMHM.

LE/744/2019

158 §**Landskapsregeringen begäran om avfallsuppgifter**BMN 158 §
19.11.2019

Landskapsregeringen har den 22.5.2019 beslutat begära in reviderade avfallsplaner av kommunerna/Mise som överensstämmer med stadgandena i den finska avfallslagen.

Fr o m 1.1.2019 gäller den finska avfallslagen (FFS 646/2011) på Åland. Denna lag ersätter den tidigare åländska renhållningslagen.

Landskapsregeringen önskar de reviderade avfallsplanerna sig tillhanda senast den 30.11.2019.

I begäran om reviderad avfallsplan har landskapsregeringen ställt några frågor vilka är obligatoriska i en kommunal avfallsplan.

Miljöinspektören har gjort ett förslag till svar på de mest centrala delarna av en kommunal avfallsplan.

Jämsides är processen att revidera kommunens avfallsplan igång. Men på grund av att fullmäktige i Lemland inte ännu tagit ställning till om, och i så fall när kommunen vill ansluta sig till Ålands miljöservice MISE har inte heller avfallsplanen kunnat färdigställas. Fullmäktiges beslut styr den kommande avfallsplaneringen och förverkligandet av avfallslagens krav på många sätt.

Miljöinspektörens förslag:

Nämnden beslutar delge landskapsregeringen svaren på de mest centrala delarna av en Lemlands avfallsplan.

Nämnden anhåller samtidigt om tilläggstid med inlämnande av den slutliga avfallsplanen t o m 30.3.2020.

Anhållan motiveras dels med att fullmäktige i Lemland inte ännu tagit ställning till om, och i så fall när kommunen vill ansluta sig till Ålands miljöservice MISE.

BESLUT:

Nämnden omfattade miljöinspektörens beslutsförslag.

Organ

Sammanträdesdatum

Byggnads- och miljönämnden i Lemland och Lumparland

19.11.2019

Bilaga;

PM över svaren på miljöbyråns frågeställningar i LR Beslut 98 S4.

Protokolljusterarnas signaturer

Utdragets riktighet bestyrker

Lemlands kommun
Byggnads o miljönämnden
Kommunrundan 7
22610 LEMLAND

PM

1(3)

13.11.2019

Ålands landskapsregering
PB 1000
AX-22111 Mariehamn

Hänvisning; LR Beslut 98 S4 Dnr ÅLR 2019/4017

Ärende; Uppdatering av kommunala avfallsplaner/frågeställningar

Beskrivning av de förhållanden i kommunen som påverkar avfallens mängd och sammansättning.

I Lemland bor 1.1.2019 2033 personer. Därtill finns ca 800 fritidshus.

Näringslivet är service orienterat. Det gäller såväl handel som byggverksamhet och transporttjänster. Jord- och skogsbruk förekommer också.

Uppgifter om vilka insamlingssystem som finns samt en redogörelse för vilka typer av avfall som insamlas?

Kommunens avfallsinsamlingssystem sker i dag genom 27 återvinningsstationer. Därtill en återvinningscentral som också används av boende i Lumparland. Av praktiska orsaker har de boende i Järsö/Nåtö området möjlighet att om man så vill använda återvinningscentralen i Ödanböle.

Avfallsmängderna insamlat vid återvinningsstationerna, se bilaga 1.

Avfallsmängderna insamlat vid återvinningscentralen i Bengtsböle, se bilaga 2.

Ett mindre antal hushåll har valt att anlita entreprenör för gårdsvis hämtning av sitt hushållsavfall. Dessa avfallsvolymer går förbi kommunens återvinningsstationer.

En stor del av företagsavfallet samt avfall från inrättningar går förbi återvinningsstationerna och återvinningscentralen.

Avfallsmängderna insamlat vid kommunens enheter, se bilaga 3.

2(3)

Vilka anläggningar och verksamheter ordnar återanvändning av produkter?

Vid Bengtsböle ÅVC finns en hall där man kan lämna/hämta diverse prylar som ännu har användningstid kvar.

Beskrivning av nedlagda deponier och åtgärder för efterbehandling

Kommunen erhöll miljötillstånd för avslutning av deponin i Haddnäs under år 2007. Själva sluttäckningsarbetet gjordes under år 2007-2008.

Efter att sluttäckningen blev klar har kommunen ett uppföljningsansvar under ca 50 år. Ansvaret omfattar bl a hur avvattningen fungerar samt provtagning och analys av lakvatten.

Åtgärder för att förebygga och minska nedskräpning

Nedskräpning är inget stort problem i Lemland. Det förekommer dock att återvinningsstationer missbrukas eller att pappers od slängs längs landsvägarna.

Genom information i samband med fakturering av avfallsavgifter samt separat i kommunbladet informerar vi om hur man undviker nedskräpning och missbruk.

Varje vår uppmanar kommunen innevånarna att gå ut och plocka skräp längs vägarna i kommunen. Uppmaningen ger resultat varje år.

Mål för insamling och behandling av avfall

- Minst 60 viktprocent av avfallet återvinns som material (andelen kan vara lägre endast om andelen avfall som återvinns som energi är större än 30 vikts-%)
- minst 30 vikt-% av avfallet återvinns som energi (andelen kan vara lägre endast om andelen avfall som återvinns som material är större än 60 vikt-%)
- högst 10 vikt-% av avfallet deponeras (på Åland och utanför Åland)
- minst 70 vikt-% av icke-farligt byggnads- och rivningsavfall, med undantag för rena jord- och stenmassor, återanvänds eller återvinns.

Mål för hur avfallets mängd och farlighet kan minskas

Generellt sett har kommunen små möjligheter att påverka avfallsmängderna samt avfallets farlighet. Följande saker kan dock ha en inverkan på utvecklingen.

3(3)

Genom lagstiftning påverka t ex mängden emballage runt varor.

Genom information påverka konsumenterna att välja varor med så lite emballage som möjligt.

Genom information påverka konsumenterna så att farligt avfall sorteras ut från övrigt avfall.

Beskrivning av de åtgärder som planeras för att nå målen samt hur mål och åtgärder ska följas upp

Verksamheten och kundbeteendet kan styras genom information, utvecklade mottagningsrutiner samt differentierade taxor

Uppföljning av avfallsmängder görs årligen. I samband med revidering av avfallsplanen utvärderas situationen och måluppfyllelseerna.

Johan Willstedt
Miljöinspektör

Bilagor;

Bilaga 1; Avfallsmängderna insamlat vid återvinningsstationerna

Bilaga 2; Avfallsmängderna insamlat vid återvinningscentralen i Bengtsböle

Bilaga 3; Avfallsmängderna insamlat vid kommunens enheter

Bilaga 1

STATISTIK
ÅTERVINNINGSTATIONERNA

Tömning statistik, återvinningsbart material

	ÅS 2016	ÅS 2017	ÅS 2018
Plast kubik	512	616	673
Kartong kubik	321	391	
Tetror kubik	382	338	
Kartong/Tetra Kubik			914
Papper kubik	535	464	478
Glas kubik	468	496	465
Metall kubik	461	428	
Aluminium kubik	298	311	
Alumin/Metall kubik			784

Levererat till Svinryggen 2018

Plast ton	19,5
Kartong/Tetra ton	33,4
Aluminium/Metall ton	12
Papper ton	36,9
Glas ton	49,4
Brännbart ton	184

Återvinningsstationer - mängder

Brännbart, ton
(80kg/kubik)

	2013	2014	2015	2016	2017	2018
	230	197	221	249	182	184

Bilaga 2

**STATISTIK
BENGTSBÖLE ÅTERVINNINGSCENTRAL**

Återvinningscentral mängder	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Brännbart, ton	93,6	93,6	109,8	92,4	100	66
Deponi ton	56,4	59	65,7	61,7	67,6	59
Träavfall, ton ej impregnerat	67,8	113	109,2	66,5	96	117
Farligt avfall ton			19	21	29	31

	BB ÅVC 2016	BB ÅVC 2017	BB ÅVC 2018
Plast kubik	81	35	131
Kartong kubik	156	129	
Tetror kubik	14	9	
Kartong/Tetra Kubik			137
Papper kubik	37	25	29
Glas kubik	28	25	44
Metall ton	55,6	65,6	94
Aluminium kubik	17	12	
Alumin/Metall kubik			17

Bilaga 3: Avfallsmängderna insamlat vid kommunernas enheter 2018

	Kartong	Glas	Metall	Blandpapper	Blandplast	Tetror	Restavfall lit	Biologiskt	Häck kart
liter	65 652	8120	11020	38640	13280	20680	206040	40010	
kubik	65,652	8,12	11,02	38,64	13,28	20,68	206,04	40,01	26

LE/693/2019

159 §**Mallorka 1:9 Knutsboda Ändrad renhållningsavgift för fritidshus**

BMN 159 §

19.11.2019

Ulla Clemes anhåller genom Håkan Clemes den 11.10.2019 om befrielse från renhållningsavgift för fritidshuset på fastigheten Mallorka 1:9 i Knutsboda. Anhållan motiveras med att fritidshusets ägare inte p g a hälsan kommer att använda byggnaden under år 2019.

Fakturan är utställd den 20.5.2019 med förfallodag den 10.6.2019. Anmärkningstiden för fakturan är 10 dagar.

Om avgifter för avfallshantering stadgas i 9. kap. i landskapslagen om tillämpning av rikets avfallslag (ÅFS 83/2018).

Ingen vattenförbrukning antecknad på fastigheten sedan år 2015.

Miljöinspektörens beslutsförslag:

Nämnden konstaterar att genom att ingen anmärkning inkommit under anmärkningstiden har kunden godkänt fakturan.

Nämnden beslutar därför att inte befria Ulla Clemes från renhållningsavgift för år 2019 för fritidshuset på fastigheten Mallorka 1:9 i Knutsboda.

BESLUT:

Nämnden omfattade miljöinspektörens beslutsförslag.

LE/707/2019

160 §**Hasselbo 2:32 Rörstorp Ändrad renhållningsavgift för fritidshus**BMN 160 §
19.11.2019

Juliana Meyer anhåller den 22.10.2019 om befrielse från renhållningsavgift för huset på fastigheten Hasselbo 2:32 i Rörstorp. Anhållan motiveras med att huset är till salu och inte kommer att användas under år 2019.

Om avgifter för avfallshantering stadgas i 9. kap. i landskapslagen om tillämpning av rikets avfallslag (ÅFS 83/2018).

Ingen vattenförbrukning antecknad på fastigheten under år 2019.

Fakturan är utställd den 20.5.2019 med förfallodag den 10.6.2019. Anmärkningstiden för fakturan är 10 dagar.

Miljöinspektörens beslutsförslag:

Nämnden konstaterar att genom att ingen anmärkning inkommit under anmärkningstiden har kunden godkänt fakturan.

Nämnden beslutar därför att inte befria Juliana Meyer från renhållningsavgift för år 2019 för fastigheten Hasselbo 2:32 i Rörstorp.

BESLUT:

Nämnden omfattade miljöinspektörens beslutsförslag.

LE/703/2019

161 § Villa Havsglimt 6:125 Flaka Ändrad renhållningsavgift för bostadshusBMN 161 §
19.11.2019

Christer Abrahamsson och Marina Härtull anhåller om ändring av renhållningsavgift för bostadshuset på fastigheten Villa Havsglimt 6:125 i Flaka. Anhållan motiveras med att bara två personer bor i huset fr o m september 2019.

Enligt befolkningsregistret är tre personer skrivna på fastigheten den 1.1.2019. Sker det ändringar i antalet personer i hushållet under år 2019 så beaktas detta vid fastställandet av avgiften för år 2020.

Fastigheten har fått avgift enligt 4 personer för år 2019.

Om avgifter för avfallshantering stadgas i 9. kap. i landskapslagen om tillämpning av rikets avfallslag (ÅFS 83/2018).

Miljöinspektörens beslutsförslag:

Nämnden beslutar ändra renhållningsavgift för år 2019 för bostadshuset på fastigheten Villa Havsglimt 6:125 i Flaka så att avgiften fastställs enligt tre personer.

BESLUT:

Nämnden omfattade miljöinspektörens beslutsförslag.

162 §**Detaljplan över området kring KEA-Market; planläggare**

BMN 162 §

19.11.2019

En detaljplan över området kring KEA-market i Söderby har varit aktuell sedan år 2009. Planlägningsarbetet har skett inom områdesarkitektkontoret i Jomala.

Sedan Jomala för några år sedan sade upp samarbetsavtalet kring områdesarkitektkontoret har det inte i praktiken funnits resurser inom planlägningsenheten i Jomala att färdigställa den aktuella planen.

Byggnadsinspektören har därför kontaktat arkitekt Ursula Koponen, tidigare anställd vid områdesarkitektkontoret, angående intresse för att färdigställa detaljplanen i fråga. Svaret är jakande från Koponens sida.

Byggnadsinspektörens beslutsförslag:

Nämnden besluter därför föreslå att kommunstyrelsen i Lemland att arkitekt Ursula Koponen utses till ny planläggare för uppgörande av detaljplan över området kring KEA-market i Söderby.

BESLUT:

Nämnden omfattade byggnadsinspektörens beslutsförslag.

Organ

Sammanträdesdatum

Byggnads- och miljönämnden i Lemland och Lumparland

19.11.2019

163 §**Delgivningar**

BNM 163 §

19.11.2019

Bygglov, anmälningar, avloppstillstånd

- Strömsudden 4:34 Hellestorp, Enskild avloppsanläggning
- Nyäng 3:12 Norrby, Ekonomibygnad (förråd)
- Havsören 1:30 Stackskär, Enskild avloppsanläggning
- Leklöks daghem 1:47 Bengtsböle, Daghem

Övrigt

- Le Kfge § 103 Bygglovstaxa 2020
- Mariehamn 13.11.2019; Seminarium om giftfritt byggande
- Jomala 19.11.2019; Vattenseminarium

Byggnads- och miljöinspektörens förslag:

Ärendena antecknas till kännedom.

BESLUT:

Nämnden omfattade byggnads- och miljöinspektörens beslutsförslag.

164 §**Nämndens nästa sammanträde**

BMN 10 §
22.1.2019

Beslutsunderlag;

Enligt nämndens instruktion bestämmer nämnden varje år på sitt första sammanträde tiden och platsen för sina ordinarie sammanträden. Detta kungörs på det sätt kommunala kungörelser tillkännages.

Kommunstyrelsen i Lemland sammanträder på måndagar. Kommunstyrelsen i Lumparland sammanträder på onsdagar. Detta gör också såväl Lemlands som Lumparlands kommunfullmäktigen.

BMN:s sammanträdesdag har tidigare varit tisdag, normalt tredje tisdagen i månaden.

Byggnads- och miljöinspektörens beslutsförslag;

Nämnden besluter sammanträda på tisdagar enligt följande under år 2019;

Våren

- 19.2
- 19.3
- 16.4
- 21.5
- 18.6

Hösten

- 20.8
- 17.9
- 15.10
- 19.11
- 17.12

Sammanträdena börjar normalt kl. 19.00.

Sammanträdesplats är normalt Kommungården i Söderby. Sammanträdesplatsen kan också vara någon annan lokal.

Om behov uppstår kan ytterligare sammanträden hållas eller datum ändras.

BESLUT;

Nämnden omfattade byggnads- och miljöinspektörens beslutsförslag.

Organ

Sammanträdesdatum

Byggnads- och miljönämnden i Lemland och Lumparland

19.11.2019

BMN 164 §
19.11.2019

Byggnads- och miljöinspektörens beslutsförslag:

Nämndens nästa sammanträde äger rum tisdagen den 17.12.2019

BESLUT;

Nämnden omfattade byggnads- och miljöinspektörens beslutsförslag.

Organ

Sammanträdesdatum

Byggnads- och miljönämnden i Lemland och Lumparland

19.11.2019

165 §

Mötets avslutande

BMN 165 §

19.11.2019

BESLUT:

Sammanträdet avslutades kl. 21.05.

Protokolljusterarnas signaturer

Utdragets riktighet bestyrker

ANVISNING FÖR RÄTTELSEYRKANDE OCH BESVÄRSANVISNING

FÖRBUD ATT SÖKA ÄNDRING

Vad förbudet grundar sig på

Eftersom nedan nämnda beslut endast gäller beredning eller verkställighet kan enligt 112 § kommunallagen rättelseyrkande inte framställas eller kommunalbesvär anföras över beslutet.

Paragrafer: 151, 154 - 158, 162 - 165

Besvär kan inte anföras över nedan nämnda beslut, eftersom ett skriftligt rättelseyrkande enligt 110 § kommunallagen samt 9 § i LL om tillämpning av rikets avfallslag kan framställas över beslutet.

Paragrafer: 146 - 148, 152 - 161

Enligt 15 § FörvprocessL/annan lagstiftning kan besvär inte anföras över nedan nämnda beslut.

Paragrafer och grunderna för besvärsförbudet:

ANVISNING FÖR RÄTTELSEYRKANDE

Myndighet till vilken rättelseyrkande kan framställas samt tid för yrkande av rättelse

Skriftligt rättelseyrkande får framställas av den som ett beslut avser eller den vars rätt, skyldighet eller fördel direkt påverkas av beslutet (part) samt av kommunmedlemmarna.

Myndighet hos vilken rättelse yrkas är:

Byggnads- och miljönämnden i Lemland och Lumparland
Kommunrundan 7
22610 Lemland

Paragrafer: 146 - 148, 152 - 161

Yrkandet skall framställas inom 14 dagar från delfäendet av beslutet. En part anses ha fått del av beslutet sju dagar efter dagen då brevet avsändes, om inte något annat påvisas. En kommunmedlem anses ha fått del av beslutet när protokollet har lagts fram offentligt på kommunens elektroniska anslagstavla. I vardera fallet räknas inte framlägnings- eller delgivningsdagen med i besvärstiden.

Rättelseyrkandets innehåll

Av rättelseyrkandet skall framgå yrkandet och vad det grundar sig på. Yrkandet skall undertecknas av den som framställer det.

BESVÄRSANVISNING

KOMMUNALBESVÄR

Besvärsmyndighet och besvärstid

I nedan nämnda beslut kan ändring sökas skriftligt genom besvär. Ändring i ett beslut med anledning av rättelseyrkanden kan sökas genom kommunalbesvär endast av den som framställt rättelseyrkandet. Om beslutet har ändrats med anledning av rättelseyrkandet, kan ändring i beslutet sökas genom kommunalbesvär också av den som är part eller av en kommunmedlem. Ett beslut får överklagas genom kommunalbesvär på den grunden att

- 1) beslutet tillkommit i felaktig ordning,
- 2) den myndighet som fattat beslutet har överskridit sina befogenheter eller
- 3) beslutet annars strider mot lag.

Besvärsmyndighet är:

Ålands förvaltningsdomstol
PB 31, Torggatan 16
22101 MARIEHAMN

Paragrafer: --

Besvärstid 30 dagar från dagen för delfäendet av beslutet. En part anses ha fått del av beslutet sju dagar efter dagen då brevet avsändes, om inte något annat påvisas. En kommunmedlem anses ha fått del av beslutet när protokollet har lagts fram offentligt på kommunens elektroniska anslagstavla.

FÖRVALTNINGSBESVÄR

Besvärsmyndighet och besvärstid

Besvärsmyndighet är:

Ålands förvaltningsdomstol
PB 31, Torggatan 16
22101 MARIEHAMN

Paragrafer: 149 - 150, 152 - 153

Besvärstiden för beslut enligt Plan- och bygglagen för landskapet Åland är 30 dagar och räknas från den dag då beslutet anslagits på kommunens elektroniska anslagstavla.

Besvärstiden 30 dagar från dagen för delfäendet av beslutet. En part anses ha fått del av beslutet sju dagar efter dagen då brevet sändes, om inte något annat påvisas. En kommunmedlem anses ha fått del av beslutet när protokollet har anslagits offentligt på kommunens elektroniska anslagstavla.

Besvärsskrift

I besvärsskriften skall uppges

- ändringssökandens namn, yrke, boningsort och postadress
- vilket beslut som överklagas
- vilka ändringar som yrkas i beslutet
- motiveringarna till att beslutet bör ändras

Besvärsskriften skall undertecknas av ändringssökanden själv eller av den som författat skriften. Om endast den som författat besvärsskriften undertecknar den, skall också hans yrke, boningsort och postadress anges.

Till besvärsskriften skall fogas det beslut som överklagas, i original eller som officiellt bestyrkt kopia.

Inlämnande av handlingarna

Besvärshandlingarna skall inlämnas till besvärsmyndigheten före besvärstidens utgång. Besvärshandlingarna kan även sändas med post eller genom bud, men i så fall på avsändarens eget ansvar. Handlingarna skall lämnas till posten i så god tid att de kommer fram innan besvärstiden går ut.